

**Julkisten ja yksityisten työvoimapalvelujen yhteistyö Euroopassa –
Yhteenveto PES-verkostolle huhtikuussa 2024 lähetetystä kyselystä**

Työ- ja elinkeinoministeriö
Lokakuu 2024

Sisällysluettelo

Osio A: Yhteistyö ja yhteistyökäytännöt julkisten ja yksityisten työvoimapalvelujen välillä	3
1 Yhteistyö julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun kanssa	3
1.1 Julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun välisen yhteistyön tavoitteet ja hyödyt	5
1.2 Julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun roolit yhteistyössä.....	7
1.2.1 Julkisen työvoimapalvelun rooli yhteistyössä	7
1.2.2 Yksityisen työvoimapalvelun rooli yhteistyössä.....	10
1.3 Yhteistyö yksityisen työvoimapalvelun kanssa kansainvälisessä rekrytoinnissa.....	12
1.3.1 Yksityisen työvoimapalvelun rooli EU/ETA-alueen rekrytoinnissa.....	12
1.3.2 Julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun yhteistyö EU/ETA-alueen ulkopuolisessa rekrytoinnissa	14
1.4 Julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun yhteistyömallit ja -käytännöt	14
1.4.1 Säännöllinen operatiivinen yhteistyö julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun asiantuntijoiden kanssa.....	15
1.4.2 Työpaikkoja koskevien tietojen vaihto ja julkaisu sekä niitä koskevat haasteet yksityisen ja julkisen työvoimapalvelun välillä.....	16
1.4.3 Yksityisen ja julkisen työvoimapalvelun välille laadittu kumppanuusohjelmien sisältö ja kohderyhmät	17
1.4.4 Työnvälityksen/joidenkin työvoimapalveluiden tuottamisen ulkoistaminen yksityisille palveluntuottajille	18
1.4.5 Epävirallinen yhteistyö julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun välillä.....	19
1.4.6 Virallinen yhteistyösopimus julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun välillä.....	19
Osio B: Julkisten työvoimapalvelujen ulkoistaminen yksityisille työvoimapalveluille	21
2 Yksityisten työnvälitysyriyten toiminnan mahdollistaminen lainsäädännöllä julkisten työvoimapalveluiden kokonaisuudessa	21
3 Lainsäädännön asettamat rajoitukset yhteistyölle	23
Osio C: Yksityisten työvoimapalvelujen oikeus saada tietoja julkiselta työvoimapalvelulta	25
4 Asiakasta koskevien tietojen saaminen julkiselta työvoimapalvelulta yksityiselle työvoimapalvelulle	25
4.1 Tiedon välittämisen keinot julkisilta työvoimapalveluilta yksityisille työvoimapalveluille.....	27
5 Lainsäädäntö yksityisen ja julkisen työvoimapalvelun välisen tiedonvaihdon taustalla	28
5.1 Lainsäädännön asettamat rajoitteet yksityisen ja julkisen työvoimapalveluiden väliselle tiedonvaihdolle.....	29
5.2 Tiedonsaantioikeuden riippuvuus yksityisen työvoimapalvelun roolista.....	29
Osio D: Vaikuttavuutta sekä julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun yhteistyötä koskevat selvitykset.....	30
6 Yksityisten työvoimapalvelujen vaikuttavuutta koskevat selvitykset	30
6.1 Muut selvitykset julkisen työvoimapalvelun ja yksityisen työnvälitysyriyten välisestä yhteistyöstä.....	32

Taustaa

Työ- ja elinkeinoministeriö selvitti Euroopan julkisten työvoimapalvelujen yhteistyön tilannetta yksityisten työvoimapalvelujen kanssa huhtikuussa 2024 lähetetyssä kyselyssä. Kysely lähetettiin Euroopan julkisten työvoimapalvelujen verkostolle (*European Public Employment Services, PES*) 9.4.2024 ja vastauksia saatiin 10.5. mennessä yhteensä 19 työvoimapalvelulta (Slovakia, Slovenia, Viro, Ruotsi, Ranska, Belgia - Le Forem, Belgia - Actiris, Tanska, Hollanti, Irlanti, Puola, Espanja, Kypros, Latvia, Kroatia, Islanti, Saksa, Malta, Liettua). PES-verkostoon kuuluu yhteensä 30 julkista työvoimapalvelua, joten vastausprosentti oli 63,3 %.

Kyselyn taustalla on pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelma, jonka mukaan yhteistyötä julkisen ja yksityisen työnvälityksen kanssa tiivistetään. Hallitusohjelman mukaan yhteistyön tiivistämiseksi on tarkoitus selvittää ja ottaa käyttöön toimintatavat, joilla yksityiset työnvälitysyrietykset saavat tarpeelliset tiedot työttömistä työnhakijoista¹. Työ- ja elinkeinoministeriö asetti syksyllä 2023 laajasti sidosryhmiä edustavan *Työvoimapalvelujen kehittäminen*-työryhmän, jonka tarkoituksena on valmistella tarvittavat toimenpiteet hallitusohjelmakirjausten toteuttamiseksi. Mahdollisia lainsäädäntömuutoksia käsitellään työ- ja elinkeinoministeriön asettamassa säädöshankkeessa.

Kyselyn tavoitteena on auttaa kartoittamaan julkisen ja yksityisten työvoimapalvelun nykyistä yhteistyötilannetta eri Euroopan maiden julkisissa työvoimapalveluissa. Vastauksia hyödynnetään hallitusohjelman kirjausten toteuttamiseksi ja yhteistyön edelleen kehittämiseksi Suomessa.

Myös Euroopan komission PES-sihteeristön on tarkoitus tehdä myöhemmin syksyllä 2024 kattavampi selvitys julkisten ja yksityisten työvoimapalvelujen *kumppanuudesta, tilanteesta ja trendeistä*, verkoston työohjelman mukaisesti. Tämän kyselyn vastauksia on tarkoitus käyttää selvityksessä.

Kyselyssä käytetyistä käsitteistä

Tässä kyselyssä käytetään yksityisistä työnvälitysyrietyksistä yleisemmin termiä *yksityiset työvoimapalvelut tai yksikössä yksityinen työvoimapalvelu*, mikäli viitataan yksittäisen maan tai alueen yksityiseen työvoimapalveluun. Yksityisillä työvoimapalveluilla tarkoitetaan seuraavia ILO:n määritelmiä: "Yksityinen työnvälitystoimisto - Mikä tahansa viranomaisista riippumaton yritys tai henkilö, joka tarjoaa yhtä tai useampaa seuraavista työmarkkinatehtävistä: (a) Palvelut työtarjoosten ja työhakemusten yhteensovittamiseen; b) palvelut työntekijöiden palkkaamiseksi heidän saattamiseksi kolmannen osapuolen saataville ("käyttäjäyritys"); ja/tai (c) muut työnhakuun liittyvät palvelut, kuten tietojen antaminen, joiden tarkoituksena ei ole sovittaa yhteen tiettyjä työtarjouksia ja hakemuksia. Toimistot eivät voi periä työntekijöiltä maksua työn löytämisestä." (ILO 2009:1)

¹ <https://valtioneuvosto.fi/hallitukset/hallitusohjelma#4/2>

Osio A: Yhteistyö ja yhteistyökäytännöt julkisten ja yksityisten työvoimapalvelujen välillä

Kyselyn ensimmäisessä osiossa tiedusteltiin yleisesti julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun yhteistyöstä sekä siihen liittyvistä yhteistyökäytännöistä. Ensimmäisessä kysymyksessä esitettiin tilannekatsaus julkisen ja yksityisen välisestä yhteistyöstä. Sen jälkeen käydään läpi julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun välisen yhteistyön tavoitteita ja hyötyjä, minkä jälkeen tarkastellaan yksityiskohtaisemmin julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun roolia yhteistyössä. Tämän jälkeen selvitetään julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun roolia kansainvälisessä rekrytoinnissa - EU/ETA- alueen ja toisaalta EU/ETA-alueen ulkopuolisessa rekrytoinnissa. Osion viimeisessä kysymyksessä käydään läpi julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun yhteistyömaljeja- ja käytäntöjä.

1 Yhteistyö julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun kanssa

Suurin osa (68,4 %) vastanneista työvoimapalveluista tekee yhteistyötä yksityisen työvoimapalvelun kanssa. Vain viisi työvoimapalvelua ilmoitti, etteivät ne tee yhteistyötä yksityisten työvoimapalvelujen kanssa (kuvio 1). Syyt siihen, miksi yhteistyötä ei tehdä liittyvät oikeusperustan puuttumiseen, lainsäädäntöön tai tämän tyyppisen perinteen puuttumiseen. Lainsäädännön ei kuitenkaan mainittu olevan missään vastauksessa varsinaisena esteenä julkisten ja yksityisten työvoimapalvelujen yhteistyöhön.

Kuvio 1. Yhteistyö julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun kanssa

Kyllä: Slovakia, Slovenia, Viro, Ruotsi, Ranska, Belgia (Le Forem, Actiris), Tanska, Hollanti, Irlanti, Puola, Espanja, Malta

Ei: Kypros, Latvia, Kroatia, Islanti, Saksa, Liettua

Julkiset työvoimapalvelut, jotka eivät tee yhteistyötä yksityisten työvoimapalvelujen kanssa – taustaa

Saksan, Kroatian, Kyproksen, Latvian, Liettuan ja Islannin julkiset työvoimapalvelut ilmoittivat, etteivät ne tee yhteistyötä yksityisen työvoimapalvelun kanssa. Syyt liittyivät mm. oikeusperustan puuttumiseen, lainsäädäntöön tai tämän tyyppisen perinteen puuttumiseen. Lainsäädännön ei kuitenkaan mainittu olevan missään vastauksessa varsinaisena esteenä julkisten ja yksityisten työvoimapalvelujen yhteistyöhön.

Saksassa ei ole olemassa oikeusperustaa, jonka mukaan julkiset työvoimapalvelut voisivat tai niiden pitäisi tehdä yhteistyötä yksityisten työvoimaviranomaisten kanssa. Saksassa yksityisiä

työvoimapolveluja ei ole määritelty laissa työnantajiksi (ellei niillä ole omia työntekijöitä). Yksityisen työnvälityksen tilaukset käsitellään työnantajan tilauksina. Yksityisille työvoimapolveluille on tiedotettava mahdollisuudesta käyttää verkkopolveluja itsenäisesti ja heitä on kannustettava siihen. Tällaisella yhteistyöllä Saksan julkinen työvoimapolvelu Bundesagentur für Arbeit (BA) hyödyntää työmarkkinoilla tarjolla olevia lisämahdollisuuksia työllistymiseen.

Kroatian julkinen työvoimapolvelu (CES) on Kroatian tasavallan omistama julkinen laitos, jonka työtä säännellään työmarkkinalaissa (118/18, 32/20, 18/22, 156/23). Työmarkkinalain mukaan CES:llä on keskeinen rooli työmarkkinoiden sovittelijana ja sovittelussa CES toimii puolueettomasti suhteessa työttömiin ja työnantajiin. Yksityiset työvoimatoimistot voivat julkaista työpaikkailmoituksia CES:n verkkosivuilla niissä tapauksissa, joissa niillä on työnantajan rooli, eli edellytettävillä tehtävillä tarkoitetaan yksinomaan yksityisten työvoimapolvelujen lopullista työtä. Tässä tapauksessa yksityinen työvoimapolvelu toimii työnantajana ja CES toteuttaa työnvälityksen. CES:llä ei ole muuta yhteistyötä yksityisten työvoimapolvelujen kanssa.

Kyproksella yhteistyö yksityisten työvoimapolvelujen kanssa on ollut toistaiseksi vähäistä. Muutama vuosi sitten toteutettiin ohjelma, jossa yksityinen työvoimapolvelu teki yhteistyötä julkisten työvoimapolvelujen kanssa työttömien työllistämiseksi, mutta ohjelma ei ollut onnistunut. Valtaosalla Kyproksen yksityisistä työvoimapolveluista on pääasiallisena liiketoimintana vuokrauspolvelujen tarjoaminen työnantajien puolesta, jotta EU:n ulkopuolisille kansalaisille voidaan myöntää työluvat työvoimapolvelu-aloille ja -ammatteihin.

Latviassa julkinen työvoimapolvelu huolehtii työvoimapolveluja tarjoavien elinkeinonharjoittajien (merchants) (yksityiset työvoimatoimistot) lisensoinnista (työnhakuneuvonta, tieto avoimista työpaikoista, työllistyminen tai muut työllistymistä edistävät palvelut). Lisenssillä elinkeinonharjoittajalla on oikeus tarjota työvoimapolveluja ja se myönnetään toistaiseksi voimassa olevaksi. Kyseessä ei kuitenkaan ole yhteistyö. Työnvälityksen lisäksi julkinen työvoimapolvelu tarjoaa palveluja ja toimenpiteitä, kuten uraohjausta, palveluja vammaisille henkilöille, työllistymistä edistäviä ohjelmia yhteistyössä kuntien ja muiden kumppaneiden kanssa, uudelleentyöllistämistoimenpiteitä, tuettuun työllistymiseen liittyviä tukitoimia jne.

Liettuassa rekisteröityminen tarkoittaa yleensä myös sitä, että työnhakijalla on oikeus sosiaalietuuksiin tai työttömyysetuuteen. Työnhakija hakeutuu siis julkiseen työvoimapolveluun myös sosiaaliturvasyistä. Työnvälityksessä julkinen työvoimapolvelu kattaa kaikki ammattiryhmät. Tietokannassa on edustettuna laajasti eri työnhakijaryhmille suunnatut työpaikat. Yhteistyö yksityisten työvoimapolvelujen kanssa voi kuitenkin tulla kyseeseen korkeaa pätevyyttä vaativissa tapauksissa, joissa työnhakijoita voidaan ohjata jatkamaan työnhakuaan yksityisiin työvoimatoimistoihin. Myös automatisoitu tiedonvaihto julkisten ja yksityisten työvoimapolvelujen välillä voi tulla kyseeseen. Jotkin yksityiset työvoimatoimistot ovat kiinnostuneita julkaisemaan julkisen työvoimapolvelun työpaikkailmoituksia omissa portaaleissaan ja käyttämään tätä mahdollisuutta julkisen työvoimapolvelun kanssa tehdyn keskinäisen sopimuksen pohjalta. Yhteistyötä ollaan laajentamassa tuomalla julkisen työvoimapolvelun työpaikkaportaaliin työpaikkailmoituksia yksityisiltä työvoimapolveluilta.

Islannin julkisella työvoimapolvelulla ei ole perinnettä tämän tyyppiseen toimintaan.

Yhteistyön mahdollinen laajentaminen jatkossa

Yhteistyön laajentamista yksityisten työvoimapolvelujen kanssa suunnittelee Islannin, Kyproksen, Liettuan ja Latvian julkiset työvoimapolvelut. Islannin julkinen työvoimapolvelu suunnittelee virallisen yhteistyön käynnistämistä yksityisen työvoimapolvelun kanssa liittyen esimerkiksi automaattiseen mätsäykseen ja Eures-palveluissa palvelun tarjoamiseen ulkomaalaisia työnhakijoita etsiville kotimaisille työnantajille. Kyproksella yhteistyön laajentaminen riippuu ministeriön prioriteeteista, mutta keskusteluja on käyty uusien ohjelmien käynnistämiseksi tu-

levaisuudessa. Latviassa pohditaan työnantajien ehdotuksen pohjalta, voidaanko julkisen työvoimapolvelun avointen työpaikkojen portaali linkittää suosituimpiin ja suurimpiin yksityisiin työnhakuportaaleihin. Liettuassa ollaan parhaillaan laajentamassa automaattisia työnvälitysmahdollisuuksia julkisten työvoimapolvelujen ja viranomaisten välillä tuomalla työpaikkailmoituksia julkisten työvoimapolvelujen portaaliin. Tavoitteena on laajentaa julkisten työvoimapolvelujen asiakkaille tarjottavia työpaikkamahdollisuuksia ja tehdä julkisen työvoimapolvelun työpaikkaportaalista houkuttelevampi.

1.1 Julkisen ja yksityisen työvoimapolvelun välisen yhteistyön tavoitteet ja hyödyt

Vastanneiden työvoimapolvelujen mukaan julkisen ja yksityisen työvoimapolvelun yhteistyön keskeisimmät tavoitteet ja hyödyt liittyvät erityisesti kaikkein kauimpana työmarkkinoista olevien henkilöiden työllistymisen edistämiseen. Yksityisten työnvälitysyriyten palveluilla voidaan täydentää julkisen työvoimapolvelujen tarjontaa ja tehostaa kohtaantohaasteisiin vastamista. Yhteistyötä yksityisten työvoimapolvelujen kanssa tehdään myös, jotta julkiset työvoimapolvelut voivat parantaa palvelukykyään ja keskittyä työnhakijoihin, jotka tarvitsevat tehostettua ohjausta. Yhteistyötä tehdään joissakin julkisissa työvoimapolveluissa vain niiden yksityisten työvoimapolvelujen kanssa, jotka toimivat työnantajan roolissa. Myös tietojen jakamista työpaikoista ja työmarkkinoista pidettiin tärkeänä. Eures-palveluja koskevassa julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyössä tavoitteeksi mainittiin suuremmat rekrytointimahdollisuudet sekä työnhakijoille että työnantajille kotimaan ulkopuolella.

Belgiassa Le Forem on alueellista julkista työvoima- ja koulutuspalvelua tarjoava taho, jonka tehtävänä on tarjota laadukkaita palveluja Vallonian ranskankielisille työnhakijoille. Tätä varten Le Forem pystyy kannustamaan sosioekonomisen integraation alalla toimivia toimijoita täydentämään sen palvelutarjontaa ja ehdottamaan aloitteita, joilla voidaan tarjota räätälöityä tukea työnhakijoille. Le Forem toteuttaa hankehakuja, päätavoitteenaan tukea työnhakijoita, joilla on haasteita työmarkkinoille integroitumisessa. Le Forem vastaa käynnistämästään hankehausta ja sen loppuun saattamisesta sekä alueellista neuvottelukuntaa koskevasta strategisemmasta lähestymistavasta.

Belgian Brysselin alueella toimivan työvoimapolvelun Actirisin tavoitteena yksityisen sektorin kanssa tehtävässä yhteistyössä on avata työllistymismahdollisuudet ja työmarkkinoille pääsyn tuki (voittoa tavoittelevien ja voittoa tavoittelemattomien) kumppaneiden saataville, jotta julkiseen työvoimapolveluun ilmoittautuneet työnhakijat voivat tavoittaa heidät. Actiris on tehnyt yhteistyötä yksityisten työvoimapolvelujen kanssa perustamisestaan (vuodesta 1989) lähtien ja yhteistyö perustuu hyvin vahvaan yksityisten työvoimapolvelujen ekosysteemiin alueella².

Tanskassa valtion alusta edellyttää työttömyyskassojen ja yksityisten toimijoiden roolin lisäämistä vain vähän aikaa työttömänä olevien työvoimapolveluissa.

Irlannissa julkisella työvoimapolvelulla Intreolla on talouden elpyessä kasvava kysyntä työnhaku- ja neuvontapolveluille. Yhteistyö ammattimaisten rekrytointiyriyten kanssa voi auttaa vastaamaan tähän kysyntään. Intreon vastauksessa viitataan Kansainväliseen työjärjestöön ILOon, joka on todennut, että yhteistyö yksityisten työnvälityspalvelujen kanssa tarjoaa mahdollisuuksia lisätä heikommassa asemassa olevien ja monimuotoisten ryhmien työllistymistä työmarkkinoilla. Osallistamisella tuetaan ensisijaisesti rekrytointimahdollisuuksia Intreon järjestämällä työpaikkamessuilla. Moni rekrytointiyritys toimii useilla toimialoilla, mutta osa toimii esim. vain rakentamisen ja terveydenhuollon alalla. Julkisen ja yksityisen yhteistyön etuna on tiedon yhdistäminen ja yhteisen terminologian käyttö työmarkkinoiden toiminnan läpinäkyvyyden parantamiseksi, avoimien työpaikkojen vaihto/jakaminen, valtion työllistämistukien edistäminen ja ammatillisten käytäntöjen parantaminen, joilla pystytään vastaamaan esiin nouseviin työvoimatarpeisiin.

² Ks. <https://www.actiris.brussels/fr/partenaires/pourquoi-devenir-partenaire>

Hollannissa työmarkkinoita koskeva korkean tason strategia, mukaan lukien julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyö, on kansallinen politiikka (osallistumislaki, SUWI). Kansallisella tasolla keskitytään tiedonvaihtoon, puretaan kysynnän ja tarjonnan kohtaannon esteitä ja maksimoidaan työvoiman osallistumista. Yksityisistä palveluista maksetaan vain, kun välitetään töitä työmarkkinoilta kauempana olevien ryhmälle. Kuntatasolla keskitytään paikallisen kysynnän ja tarjonnan yhteensovittamiseen, työmarkkinoilta kauempana olevien ihmisten palveluun ja uudelleenintegroitumiseen, missä on vaihtelua kuntien välillä. Lisäksi yhteistyön kypsyysaste ja tyyppi vaihtelevat. Myös ulkoistaminen on mahdollista. Oikeudellinen kehys, joka luo perustan julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyölle on usko yhteistyön hyödyllisyyteen molemminpuolisesti ja asiakkaan asettaminen etusijalle sekä sitoutuminen.

Puolassa yksityisen ja julkisen työvoimapolvelun yhteistyön ydintehtävänä on auttaa tehokkaasti kaikkein kauimpana työmarkkinoista olevia henkilöitä (pitkäaikaistyöttömät, enintään 30-vuotiaat, yli 50-vuotiaat, pitkäaikaistyöttömät tai työttömät, jotka saavat toimeentulotukea) ja tehostaa aktiivista työmarkkinapolitiikkaa.

Ranskassa keskeisin etu julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyössä on, että suurin osa työnhakijoista saa tarvitsemansa avun ja ohjauksen työhön paluuseen. Ranskan julkinen työvoimapolvelu *France Travail* tekee yhteistyötä yksityisten työvoimapolvelujen kanssa parantaakseen palvelukykyään ja keskittyäkseen työnhakijoihin, jotka tarvitsevat tehostettua ohjausta. Yksityisen ja julkisen sektorin yhteistyön etuna on myös ehdottaa työnhakijoille ja työnantajille erityisasiantuntijoiden järjestämiä palveluja, joita julkiset työvoimapolvelut eivät itse voi suoraan tarjota. Viralliset edut ovat:

- Työnhakijoiden ja työnantajien työmarkkinoiden avoimuuden parantaminen
- Uusien ja nopeampien rekrytointitarpeiden tyydyttäminen
- Työllisyyspolitiikan vipuvaikutuksen (tuettu työllistyminen, koulutus ennen palkkaamista, osallistavat toimenpiteet jne.) hyödyntäminen ja edistäminen
- Tietojen jakaminen työmarkkinoista.

Ruotsin julkinen työvoimapolvelu Arbetsförmedlingen hankkii yksityiseltä sektorilta työnvälityspalveluita ja yksityiset työnvälitystoimistot (henkilöstövuokrausyritykset) ovat usein palveluntarjoajia.

Slovakiassa julkinen työvoimapolvelu (COLSAF) tekee yhteistyötä ei-julkisten työvoimapolvelujen tarjoajien kanssa, esimerkiksi syrjäytyneiden ryhmien hankkeen toteuttamisessa. Yhteistyötä tehdään allekirjoitetun yhteistyöpöytäkirjan puitteissa. Edut liittyvät mm. etsivään työhön ja kenttätööhön.

Sloveniassa yhteistyö julkisen työvoimapolvelun ja yksityisten työnvälitysyriyten välillä perustuu tällä hetkellä pääasiassa niiden työnantajarooliin. Toimistot ovat suuria ja siksi tärkeitä työnantajia, jotka tarjoavat työmahdollisuuksia työttömille. Yksityiset työvoimapolvelut ovat myös tärkeä tietolähde julkisen työvoimapolvelun työmarkkinatutkimukselle. Aiemmin yhteistyötä tehtiin enemmän johtuen ministeriön tekemistä myönnytyksistä joidenkin työmarkkinoiden palvelujen tuottamisessa lähinnä korkean työttömyyden aikoina.

Espanjassa tavoitteena on edistää työllisyyslain 3/2023 4 §:ssä säädettyjen työllisyyspolitiikan tavoitteiden saavuttamista yhteistyössä julkisten työvoimapolvelujen kanssa palvelujen tuottamisessa.

Virossa tavoitteet ja hyödyt riippuvat kumppanista ja yhteistyön perusteesta. Esimerkiksi Eures-palveluja koskevassa julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyössä tavoitteissa huomioidaan suu-remmat rekrytointimahdollisuudet sekä työnhakijoille että työnantajille kotimaan ulkopuolella.

Yksityisten työnvälitystoimistojen yhteistyössä yhteistyö puolestaan mahdollistaa työpaikkailmoitusten laajemman levittämisen ja sitä kautta niiden ihmisten tavoittamisen, jotka eivät etsi työtä julkisista työvoimapalveluista.

1.2 Julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun roolit yhteistyössä

1.2.1 Julkisen työvoimapalvelun rooli yhteistyössä

Julkisen työvoimapalvelun rooli yhteistyössä vaihtelee, mutta yleensä roolina on tarjota yksityisen työvoimapalvelun avulla työnhakijoille palveluja, joita se ei voi itse tarjota tai jotka täydentävät julkisia työvoimapalveluja ja tehostavat sekä tukevat varsinkin erityistilanteessa olevien työnhakijoiden työllistymistä. Julkinen työvoimapalvelu voi ostaa yksityiseltä työvoimapalvelulta erilaisia työnhakuohjelmia, koulutuksia tai koko työnhakuprosessin. Julkisen työvoimapalvelun tehtävänä on myös hallinnoida yhteistyössä yksityisen työvoimapalvelun kanssa toteutettavia hankkeita sekä seurata ja arvioida niitä. Yhteistyötä yksityisen työvoimapalvelun kanssa tehdään yleisesti erilaisissa rekrytointitapahtumissa.

Belgian Vallonian alueen työvoimapalvelun le Foremin rooli riippuu yhteistyön tavoitteista ja kumppanista, mutta päätavoitteena on tarjota palveluja, jota Forem ei voi itse tarjota. Foremin roolina onkin tarjota paras tuki Vallonian työnhakijoille, jotta he löytäisivät itselleen sopivimman työpaikan.

Belgian Brysselin alueen julkisen työvoimapalvelun Actirisin tehtävänä on ohjata työnhakijoita yksityisen sektorin kumppaneiden tarjoamiin ohjelmiin silloin, kun niiden tarjoama tuki työmarkkinoille uudelleen integroitumiseksi sopii parhaiten työnhakijan tarpeisiin ja tilanteeseen. Actiris tukee myös yksityisten kumppanien toimintaa julkisiin työvoimapalveluihin rekisteröityneitä työnhakijoita koskien ja vastaa yksityisten kumppanien kanssa tehtävän yhteistyön hallinnoinnista: hankehaun käynnistämisestä, hankkeiden määrittelystä, kumppanuussopimusten allekirjoittamisesta, tukien maksatuksen hallinnasta, pääsystä julkisen työvoimapalvelun tietokantaan, yhteistyöstä julkisten työvoimapalvelujen kanssa sekä hankkeiden seurannasta ja arvioinnista.

Tanskassa julkinen työvoimapalvelu voi hankkia yksityisiä työvoimapalveluja mm. erilaisiin työnhakuohjelmiin ja -kurseihin.

Irlannissa julkisten työvoimapalvelujen tehtävänä on lisätä yhteistyötä erikoistuneiden rekrytointiyritysten kanssa sen varmistamiseksi, että Irlannin julkinen työvoimapalvelu Intreo ja täydennyskoulutussektori hyödyntävät kaikkia tarjolla olevia työnantajakontakteja työnhakijoiden työllistymismahdollisuuksien maksimoimiseksi. Tulosityksikön sopimusperusteinen yksikkö tekee suoraan yhteistyötä yhteistyösopimuksen solmineiden yksityisten työvoimapalvelujen kanssa.

Maltan julkinen työvoimapalvelu toimii yksityisten rekrytointiyritysten kanssa samalla tavalla kuin se toimisi kaikkien muiden työnantajien kanssa, eli se ilmoittaa avoimista työpaikoista ja auttaa niitä hankkimaan hakijoita sekä omiin että asiakkaiden rekrytointitarpeisiin.

Hollannin julkinen työvoimapalvelu UWV erottaa neljä erityyppistä laajempaa yksityistä työnvälitystoimistoa (*Private Recruitment Agencies, PrEAS*): yksityiset työnvälitystoimistot, joissa työnhakijan koko työnhakuprosessi teetetään alihankintana yksityiselle työnvälitystoimistolle; rekrytointitoimistot; vuokratyöyritykset (*Temporary Work Agencies, TWAs*) sekä ”muuta palveluja”, kuten koulutuksia tarjoavat yksityiset työnvälitystoimistot. Suuret yksityiset työnvälitystyöyritykset voivat tarjota mitä tahansa näiden palvelujen yhdistelmää. Alankomaiden lainsäädännössä ei tehdä eroa yksityisten työnvälitystoimistojen ja vuokratyöyritysten (TWA) välillä: lainsäädäntö tunnistaa, että molemmat toimivat kolmiomaisessa suhteessa työnantajan, työntekijän ja välittäjän välillä. Sekä yksityisten työnvälitystoimistojen että vuokratyöyritysten työsopimus

eli ”työnantajana toimiminen” on välittäjän tehtävä: he ovat sekä välittäjiä että työnantajia, mutta antavat työntekijän kolmannen osapuolen käyttöön. Julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyö keskittyy näihin kahteen yksityisiä työnvälitysyhtiöitä koskevaan (PrEAs)-muotoon, ei viimeiseen, koska työmarkkinat tarvitsivat finanssikriisin jälkeen lisää joustavuutta. Työnvälitysalustoilla on kuitenkin myös muita palveluja tarjoavia yksityisiä työnvälitystoimistoja, joilla on näin ollen myös merkitystä työvoiman kohtaantoon vastaamisessa.

UWV on kehittänyt julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä perustamalla *Servicepunt Flexin* (palvelupiste Flexin) yhdessä yksityisten työnvälitysyhtiöiden (PrEAs) kanssa. Foorumilla osapuolet voivat kokoontua yhteen, esittää kysymyksiä ja keskustella muun muassa lakimuutoksista ja tapahtumien järjestämisestä. Kollektiivinen foorumi on helpottanut yhteistyön rakenteellista kehittymistä. Yksi esimerkki julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyön tärkeydestä on ”*job crawling*”: kerätään mahdollisimman paljon avoimia työpaikkoja ja yhdistetään ne tietokantaan, joka on saatavilla UWV:n verkkosivuilla werk.nl. Tämä johtuu siitä, että 70 % kaikista werk.nl:n avoimista työpaikoista on välittäjiltä, erityisesti vuokratyöyrityksiltä. Palvelusisällön ja palvelusuunnittelun edelleen kehittämiseksi werk.nl:ssä UWV kerää välittäjien palautteet palvelun parantamiseksi. Esimerkiksi UWV ja yksityiset työnvälitysyhtiöt (PrES) tutkivat parhaillaan tarkemmin asiakkaiden osaamista lisätäkseen tarjonnan läpinäkyvyyttä. Tämä on yksi esimerkki yhteistyöstä, joka osoittaa, että julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöstä on tullut olennainen osa Hollannin julkista työvoimapalvelua.

Puolassa julkisten työvoimapalvelujen tehtävänä on yhteistyössä yksityisten työvoimatoimistojen kanssa aktivoita ja tukea erityistilanteissa olevien henkilöiden työllistymistä työmarkkinoilla, parantaa näiden tilannetta työmarkkinoilla sekä lisätä alueiden (voivodeships) ja maakuntien hallitusten vaikutusta työmarkkinapolitiikan muotoilussa.

Julkisen työvoimapalvelun yksityiskohtaiset tehtävät ovat:

1. Sopimuksen tekeminen yksityisen työvoimatoimiston kanssa työttömän työnhakijan työllistymisen helpottamiseksi.
2. Sopimusmääräysten noudattamisen valvonta.
3. Työttömien työnhakijoiden ohjaaminen yksityisiin työvoimatoimistoihin (perus- ja täydennysrekrytointi)
4. Jatkuva yhteistyö yksityisen työvoimatoimiston kanssa ml. esiin nousevien ongelmien ratkaiseminen.
5. Raporttien vastaanotto.
6. Maksujen maksaminen yksityisille työvoimatoimistoille sopimuksen määräysten mukaisesti.
7. Laittoman työnteon ja väärinkäytösten torjunta ohjaamalla työttömät laillisesti toimiviin yrityksiin.

Ranskassa France Travail on edelleen maan julkisten työvoimapalvelujen päätoimija ja lain mukaan vastuussa työnhakijoiden ohjaamisesta takaisin työelämään. France Travail’n asiantuntijat voivat ehdottaa työnhakijoille osallistumista yksityisten työvoimapalvelujen tarjoamalle ohjauspolulle (kun yhteistyö on virallistettu). Julkisen työvoimapalvelun viralliset tehtävät yhteistyössä ovat:

- Etsiä hyödyllistä ja korkeaa lisäarvoa tuottavaa yhteistyötä yksityisten työvoimapalvelujen kanssa
- Vastata yksityisten työvoimapalvelujen yhteistyöpyyntöihin selvittämällä yhteistyön kiinnostavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta;
- Auttaa vastaamaan yksityisten työvoimapalvelujen rekrytointitarpeisiin, kun ne tarjoavat työnvälitystä yrityksiin, julkaisemalla niiden rekrytointi-ilmoitukset, ehdottamalla ehdokkaita, tarjoamalla työnantajille suunnattuja julkisia tukia ja toimenpiteitä ja/tai järjestämällä yhteisiä rekrytointitilaisuuksia;
- Seurata ja pilotoida yhteistyötä yksityisten toimijoiden kanssa;

- Jakaa tietoa työmarkkinoista.

Ruotsissa julkinen työvoimapalvelu *Arbetsförmedlingen* hankkii työnhakijoille palveluja. *Arbetsförmedlingen* seuraa hankittujen yksityisten työvoimapalvelujen tuottamia palveluja ja huolehtii, että ne täyttävät velvoitteensa. *Arbetsförmedlingen* toimii tilaajana, joka varmistaa ohjelmien tavoitteiden noudattamisen ja puuttuu palvelujen tarjontaa koskeviin eroavuuksiin.

Slovakiassa työ-, sosiaali- ja perhevirstot tekevät yhteistyötä paikallisten voittoavoittelematomien tai järjestäytymättömien yritysten ja organisaatioiden kanssa. Ne tekevät yhteistyötä syrjäytyneiden väestöryhmien ja rekisteröityjen asiakkaiden kanssa, mutta myös sellaisten henkilöiden kanssa, jotka eivät ole toimistojen asiakkaita. Työvoimatoimistot ohjaavat työnhakijoita työmarkkinoille pääsemisessä, tekevät tarvittaessa yhteistyötä velkaneuvontaorganisaatioiden kanssa, auttavat työnhakijoita löytämään avoimia työpaikkoja, pitävät yhteyttä työnantajiin ja tarjoavat niille potentiaalisia työkaluja ja hankkeita. Lisäksi työ-, sosiaali- ja perheasioiden keskustoimisto myöntää luvan toimintansa harjoittamiseen vuokratyövoimaa välittävälle toimistolle, jotka välittävät työntekijöitä käyttäjäyrityksille sekä tuetuille työvoimatoimistoille, jotka tarjoavat neuvontapalveluita vammaisille henkilöille ja pitkäaikaistyöttömille. Toimistot ilmoittavat asiakkaat kannustinoihin ja hankkeisiin, jotka johtavat muun muassa työtapojen uudistamiseen, ohjauksen tarjoamiseen terveyteen liittyen, työmarkkinoille sopeutumiseen, ammatinvalintaan, työpaikkavalintoihin ja haastattelujen aikatauluttamiseen.

Slovenian julkinen työvoimapalvelu ESS tekee yhteistyötä yksityisten työvoimatoimistojen kanssa vain silloin, kun ne toimivat työllistäjinä (allekirjoittaessaan työsopimuksen valitun ehdokkaan kanssa). Yksityisten työvoimatoimistojen on rekisteröidyttävä työ-, perhe-, sosiaali- ja tasa-arvoministeriöön, kun ne palkkaavat vuokratyöntekijöitä asiakkailleen.

Yksityinen työvoimatoimisto, joka palkkaa vuokratyöntekijöitä käyttäjäyrityksiin (jossa he työskentelevät tilapäisesti käyttäjäyrityksen valvonnassa ja ohjeiden mukaisesti), voi aloittaa yrityskohtaisen toiminnan siitä päivästä alkaen, jona se on merkitty kotimaisten oikeushenkilöiden tai luonnollisten henkilöiden tai ulkomaisten oikeushenkilöiden tai luonnollisten henkilöiden rekisteriin. Näihin tehdään rekisteröinti ministeriön päätöksen jälkeen, jos työnantaja täyttää lainmukaiset edellytykset. Yksi ehdoista liittyy myös Slovenian julkisen työvoimapalvelun (ESS) toimintaan, sillä työvoimatoimistojen on täytettävä myös työministerin tarkemmin määrittelemät henkilöstö-, organisaatio-, tila- ja muut ehdot. Viraston on palkattava henkilöstöä, joka on suorittanut Slovenian työvoimapalvelun ammattikokeen.

Slovenian julkinen työvoimapalvelu ESS ja yksityiset työvoimatoimistot tekevät laajaa yhteistyötä kotimaan työmarkkinoilla, sillä yksityisille työvoimatoimistoille voidaan myöntää vastavaa tukea ja palveluja kuin kaikille muille työnantajille. Yksityiset työvoimatoimistot voivat ilmoittaa ESS:lle avoimia työpaikkoja, joihin ESS ohjaa ehdokkaita, lisäksi yhteistyötä tehdään erilaisissa uratapahtumissa, työpaikkamessuilla, työmarkkinatutkimuksessa jne.

Joitakin eroja muihin työnantajiin verrattuna on kuitenkin olemassa. Yksityiset työvoimatoimistot eivät voi saada aktiivisiin työmarkkinatoimiin tarkoitettua tukea vuokratyöntekijöiden työllistämiseen. Yksityisillä työvoimapalveluilla on myös rajoituksia kolmansien maiden kansalaisten työllistämiseen liittyen. Ulkomaalaisten palkkaamista, itsenäistä ammatinharjoittamista ja työntekoa koskevan lain mukaan yksityiset työvoimapalvelut voivat ottaa palvelukseensa vain kolmansien maiden kansalaisia, joilla on jo vapaa pääsy Slovenian työmarkkinoille, sekä joitakin muita ulkomaalaisten työntekijöiden ryhmiä, jotka jo oleskelevat Sloveniassa. Yksityiset työvoimapalvelut eivät saa palkata kolmansien maiden kansalaisia suoraan ulkomailta.

Osa yksityisistä työvoimapalveluista tarjoaa hallinnollista tukea työnantajille, jotka rekrytoivat työntekijöitä kotimarkkinoilta tai kolmansista maista, mutta myös muut yritykset tarjoavat palvelua (maahanmuuttoa koskeva tuki, oikeudellinen tuki, hallinnollinen tuki, ehdokashaku). Näissä tapauksissa yksityiset työvoimapalvelut ovat yhteydessä julkiseen työvoimapalveluun

ESS:ään rekrytoivan työnantajan edustajina. Myös työvoimatutkimuksessa, kuten työolobarometrissa, yksityiset työvoimapalvelut tekevät yhteistyötä ESS:n kanssa, koska niillä on syvälistä tietoa työmarkkinoista.

ESS edistää oikeudenmukaista ja turvallista työvoiman maahanmuuttoa. Siksi ESS järjestää tapahtumia kotimaassa ja ulkomailla ”ensikäden” tiedon välittämiseksi ulkomaalaisille työnhakijoille ja työnantajien tukemiseksi rekrytoitaessa kolmansista maista, jolloin erityisesti ongelmallisten välittäjien tarve poistuu.

Slovenian julkinen työvoimapalvelu ESS ei tee yhteistyötä yksityisten työnvälitysyriyten kanssa silloin, kun ne eivät toimi työnantajina vaan tarjoavat palvelusta maksaville asiakkailleen esimerkiksi ehdokashakua tai uraohjausta. Työmarkkinalaki sisältää säännöksen, jonka mukaan palvelujen tarjoamiseen voidaan myöntää toimilupa. Koska elinikäisen uraohjauksen tai työnvälityksen tarjoamisesta ei kuitenkaan ole tehty julkisia tarjouskilpailuja, tällä alalla ei ole tehty viime vuosina julkisten ja yksityisten työvoimapalvelujen yhteistyötä.

Espanjassa julkinen työvoimapalvelu koordinoi ja valvoo yksityisten työvoimapalvelujen kanssa tehtävää yhteistyötä työllisyyslain (3/2023 26 §) mukaisesti.

Virossa julkisen työvoimapalvelun tehtävänä on tällä hetkellä työtarjousten välittäminen yksityisille työvoimapalveluille.

1.2.2 Yksityisen työvoimapalvelun rooli yhteistyössä

Kuten edellisestäkin vastauksesta kävi ilmi, yksityisten työvoimapalvelujen keskeisenä roolina on täydentää julkisen työvoimapalvelun tarjontaa ja tukea erityisesti heikommassa asemassa olevien työnhakijoiden työllistymistä. Yksityiset työvoimapalvelut saavat lisähyötyä yhteistyöstä julkisten työvoimapalvelujen kanssa mm. laajentamalla työpaikkojensa näkyvyyttä julkisissa työpaikkaportaaleissa ja osallistumalla julkisten työvoimapalvelujen järjestämiin rekrytointitapahtumiin. Yksityisten työvoimapalvelujen roolina on myös tiedottaa avoimista työpaikoista omille asiakkailleen.

Belgian Vallonian alueen julkinen työvoimapalvelu le Forem voi saada yhteistyön avulla täydennettyä tarjoamiaan palveluja ja tarjota tarkempaa tukea heikommassa asemassa oleville ryhmille tai työnhakijoille, jotka ovat kauempana työelämästä ja tarvitsevat intensiivisempää ja säännöllisempää tukea.

Belgian Brysselin alueen julkiselle työvoimapalvelulle Actirisille yksityiset työvoimapalvelut tuovat osaamistaan ja resurssejaan sekä työmahdollisuuksia kontaktiansa ja liikekumppaneiden/asiakkaidensa kautta.

Tanskassa julkiset työvoimapalvelut voivat hankkia mm. työnhakuohjelmia ja –kurseja yksityisiltä työvoimapalveluilta.

Irlannissa yksityiset työvoimapalvelut tekevät yhteistyötä julkisten työvoimapalvelujen kanssa saadakseen lisähyötyjä laajentamalla näkyvyyttä julkaisemalla paikkailmoitukset maksuttomalla JobsIreland.ie-sivustolla. Yksityiset työvoimapalvelut voivat myös osallistua julkisten työvoimapalvelujen järjestämiin rekrytointitilaisuuksiin, joista on hyötyä, kun niistä tiedotetaan kaikille työnhakijoille.

Maltan julkinen työvoimapalvelu toimii yksityisten rekrytointiyriyten kanssa samalla tavalla kuin se toimisi kaikkien muiden työnantajien kanssa, eli se ilmoittaa avoimista työpaikoista ja auttaa niitä hankkimaan hakijoita sekä omiin että asiakkaiden rekrytointitarpeisiin.

Hollannissa yksityiset työvoimapalvelut katsotaan työnantajiksi. Alueellisesti parhaat käytännöt pitävät sisällään työnhakijoiden ja työnantajien välille suunnattuja *speed dates*-tapahtumia. Tapahtumien on todettu lisäävän työnhakijoiden mahdollisuuksia, sillä ne helpottavat työnhakijan ja työnantajan kohtaamista. Työvoiman vuokraus- ja työnvälitysyrietykset ovat tärkeitä työnantajia, jotka tarjoavat monia näistä työpaikoista. Kaikille työttömille työnhakijoille avoimien *speed dates*-tapahtumien järjestäminen ja sisältö riippuvat maan julkisen työvoimapalvelun UWV:n paikallistoimistosta ja työmarkkinoiden vaatimuksista.

Puolassa yksityiset työvoimapalvelut tarjoavat työttömille heidän tarpeisiinsa vastaavaa yksilöllistä ja intensiivistä tukea, joka on avainasemassa ammatillisessa aktivointiprosessissa ja sen vaikuttavuudessa. Julkisten työvoimapalvelujen tavanomaisten toimien sijaan yksityiset toimijat pystyvät keskittymään pitkäaikaistyöttömien aktiivitoimiin.

Yksityisten työvoimapalvelujen tehtävät Puolassa ovat:

1. Työttömän työnhakijan työllistymistä tukevan sopimuksen tekeminen paikallisen tai alueellisen työvoimatoimiston kanssa.
2. Sopimuksen mukaisten aktivointitoimien toteuttaminen (sisältäen työttömän ammattitilanteen diagnosoinnin, työllistymis- tai yrittäjyysuunnitelman laatimisen, uraneuvonnan, työnvälityksen, koulutuksen toteuttamisen)
3. Säännöllisen yhteistyön tekeminen julkisen työvoimatoimiston kanssa (tiedottaminen, dokumentointi)
4. Työnvälityksen, uraohjauksen, henkilökohtaisen neuvonnan ja vuokratyön tarjoaminen täydentämään julkisten työvoimapalvelujen toimia.

Ranskassa yksityiset työvoimapalvelut täydentävät France Travail'n palvelutarjontaa antaen France Travail'lle mahdollisuuden tarjota intensiivisempää ohjausta ei-itsenäisille työnhakijoille. France Travail'n asiantuntijat voivat ohjata itsenäiset työnhakijat yksityisille työvoimapalveluille, jotta he voivat keskittyä heikommassa asemassa oleviin työnhakijoihin. France Travail'n asiantuntijat voivat lisäksi ohjata työnhakijoita yksityisille työvoimapalveluille tiettyjen ulkoistettujen ohjauspolkujen osalta, koska ulkoiset toimijat pystyvät tarjoamaan niitä paremmin.

Yksityisen työvoimapalvelun viralliset tavoitteet yhteistyössä ovat:

- Uusien työmahdollisuuksien tuominen suoraan työnantajilta
- Yhteistyön seuraaminen ja pilotointi yhdessä julkisten työvoimapalvelujen kanssa
- Työnantajien tietoisuuden lisääminen työllisyyspolitiikasta ja niihin liittyvistä toimenpiteistä
- Tiedon (synteesit, selvitykset, tutkimukset jne.) jakaminen toimialan kehityksestä ja niihin liittyvistä ammasteista ja taidoista.

Ruotsissa julkinen työvoimapalvelu hankkii joskus palveluja yksityisiltä työvoimapalveluilta. Tarjouskilpailussa on seurantaprosessi, joka yksityisten tuottajien on täytettävä.

Slovenia - ks. vastaus edelliseen kysymykseen.

Espanjassa työllisyyslaissa 3/2023 on kuvattu julkisten ja yksityisten työvoimapalvelujen yhteistyö. Julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien sääntelyä työstetään parhaillaan. Työllisyyslain 26 §:n mukaan aktiivisen työllisyyspolitiikan alalla toimivien yksityisten tahojen on tehtävä yhteistyötä ja koordinoitava toimintaa asianomaisten julkisten alue - ja osaamistason organisaatioiden kanssa. Yksityisten yhteisöjen on toimittava täysin avoimesti ja raportoitava toimintansa kehityksestä alueellisille työvoimaelimille.

Työllisyyslain 3/2021 41.1 b §:n mukaan työnvälitystoimistot, olivatpa ne itse työnvälitystoimistoja tai uudelleensijoittamiseen tai henkilöstön valintaan erikoistuneita toimijoita, voivat harjoittaa välitystoimintaa koordinoitusti julkisten työnvälityspalvelujen kanssa tai julkisten työnvälityspalvelujen yhteistyöyksikköinä määrittämällä vastaavan työnvälityspalvelujen tarjoamista koskevan oikeudellisen välineen tai, jos niitä sovelletaan, sellaisten palvelujen hankintaa koskevan puitesopimuksen mukaisesti, jotka helpottavat aktiivisten poliitikkojen kehittämistä 8. marraskuuta 2017 annetun lain 9/2017 31. lisäsäännöksen mukaisesti.

Artiklan 41.2 mukaan samoin julkisten työvoimapolvelujen hyväksymät yhteistoimintayksiköt tai aktiivisen työllisyyspolitiikan edistäjät voivat toteuttaa niihin osallistuvien henkilöiden työllistymiseen tähtääviä täydentäviä toimia vastaavissa säännöksissä säädetyin ehdoin. Tässä tapauksessa edellä mainittujen tahojen ei tarvitse järjestäytyä työnvälitystoimistoiksi.

Virossa yksityisten työvoimapolvelujen roolina on tiedottaa avoimista työpaikoista omille asiakkailleen (koska kaikki eivät etsi työtä julkisten työvoimapolvelujen kautta, vaan suosivat yksityisiä palveluntarjoajia), jotta työpaikat täytettäisiin sopivilla ehdokkailla.

1.3 Yhteistyö yksityisen työvoimapolvelun kanssa kansainvälisessä rekrytoinnissa

Vastanneista yhteensä 5 julkista työvoimapolvelua (Tanska, Hollanti, Irlanti, Puola, Espanja) ilmoittivat, että ne tekevät yhteistyötä yksityisen työvoimapolvelun kanssa EU/ETA-alueen rekrytoinnissa. Yhteistyötä tehdään erityisesti Eures-verkoston puitteissa. Eures-asetuksen mukaisesti yksityiset työvoimapolvelut voivat liittyä maansa Eures-verkoston jäseniksi ja kumppaneiksi. Yksityiset työvoimapolvelut voivat myös julkaista avoimia työpaikkoja julkisten työvoimapolvelujen verkkopalveluissa, joista ne siirretään edelleen Eures-portaaliin ja ilmoitettaviksi koko EU/ETA-alueella. Lisäksi yhteistyötä tehdään erilaisissa rekrytointitapahtumissa. Joissakin maissa yksityiset työvoimapolvelut kartoittavat työmarkkinatilannetta myös oman maansa ulkopuolella ja tarjoavat työpaikkoja kiinnostuneille työnhakijoille.

Mikään kyselyyn vastanneista julkisista työvoimapolveluista ei tee yhteistyötä yksityisen työvoimapolvelun kanssa EU/ETA-alueen ulkopuolisessa rekrytoinnissa.

1.3.1 Yksityisen työvoimapolvelun rooli EU/ETA-alueen rekrytoinnissa

Slovakiassa yksityiset työvoimapolvelut kartoittavat työmarkkinatilannetta Slovakian lisäksi myös muissa jäsenvaltioissa ja tarjoavat asiakkailleen työpaikkoja myös muissa maissa, jos he ovat siitä kiinnostuneita.

Maltalla yhteistyö on samanlaista kuin PES-tasolla on kuvattu. Lisäksi yksityiset työvoimapolvelut voivat liittyä kansalliseen Eures-verkostotyöhön. Maltalla näin ei kuitenkaan ole tapahtunut.

Virossa yhteistyö tarkoittaisi tilannetta, jossa luovuttaisiin Eures-kehuksesta (Eures-asetuksen täydentäminen) ja jossa yhteistyö riippuu siitä, mitä palveluja yksityinen palveluntarjoaja on luvannut tarjota (rekrytoinnin tuki, työpaikkojen välitys, tukipalvelujen, kuten työpajojen, terveydenhuoltoa koskevan neuvonnan tai päivähoitopaikan löytämisen tukeminen, jne.).

Sloveniassa yksityiset työvoimatoimistot voivat liittyä Eures-verkoston jäseniksi noudattaen eurooppalaisesta Eures-palvelujen verkostosta annetun asetuksen (EU) 2016/589 sääntöjä ja kansallisen järjestelmän mukaista organisaatioiden hyväksymistä Eures-jäseniksi ja -kumppaneiksi. Eures-verkoston jäsenten olisi osallistuttava avoimien työpaikkojen ja ansioluetteloiden ryhmään Euroopan Eures-portaalissa ja tarjottava (maksutta) tukipalveluja työnhakijoille ja työnantajille.

IT-kysymysten (tietojen yhteensopivuus) vuoksi Slovenian yksityiset työvoimapaalvelut eivät kuulu Eures-verkoston, mutta tulevaisuudessa osa niistä saattaa liittyä verkoston jäseniksi. Eures-verkostossa on potentiaalia tehdä yhteistyötä kaikkien virallisten Eures-verkoston jäsenten ja kumppaneiden kanssa EU/ETA-alueella, mukaan lukien yksityiset työvoimapaalvelut, jos sekä kansalliset yhteistyötoimistot että jäsenet sopivat yhteistyöstään ja kunkin osallistuvan jäsenen eri toiminnoista. Käytännössä yhteistyötä ohjaa vahvasti työmarkkinoiden tilanne.

Ranskassa yksityisiä työvoimapaalveluja voidaan käyttää, kun on kyse ranskalaisten tai ulkomaisten työnantajien rajat ylittävistä rekrytoinnista. Yksityisiä työvoimapaalveluja voidaan käyttää lähinnä ehdokkaiden/työntekijöiden työssäkäynnin (pendelöivä liikkuvuus) tai kausiliikkuvuuden helpottamiseksi.

Tanskassa muutamat yksityiset työvoimapaalvelut ovat Eures-kumppaneita ja työskentelevät yhdessä julkisen työvoimapaalvelun kanssa rekrytoidakseen EU/ETA-maista. Eures-kumppaneina toimivat yksityiset työvoimapaalvelut pyrkivät verkoston puitteissa rekrytoimaan EU/ETA-maista ensisijaisesti ilmoittamalla avoimista työpaikoista julkisilla kanavilla, kuten Eures-portaalissa.

Hollannissa myös yksityiset työvoimatoimistot luetaan työnantajiksi, kuten aiemmin on mainittu. Näin ollen Eures-verkoston suhde yksityisiin työvoimapaalveluihin on sama kuin muillakin työnantajilla. Eures-verkoston ja vuokratyöyritysten välillä on yhteistyösopimus. Lisäämällä yhteistyötä tämän julkisten työvoimapaalvelujen eurooppalaisen kumppanuuden kanssa voidaan vastata ulkomaisten työntekijöiden kasvavaan kysyntään Hollannissa. Hollantilaiset vuokratyöyritykset rekrytoivatkin yhä enemmän eri eurooppalaisissa maissa. Euroopan työmarkkinoita koskeva tietämys ja tiedotus on siksi erittäin toivottavaa. Yhteistyö tekee tästä osaamisesta ja tiedosta helpommin saavutettavaa.

Vuokratyöyritysten yhdistykset seuraavat työnhakijoiden määrää Hollannissa Eures-verkoston kautta. Kumppanuudessa puolestaan huomioidaan ulkomaat. Painopiste on Hollannissa toimivan yksityisen työnvälitystoimiston kautta työskentelyssä. Eures esimerkiksi järjestää kumppaneidensa kanssa rekrytointitapaamisia Euroopassa. Yhdistykset myös tiedottavat eurooppalaisille työnhakijoille asumisesta ja työskentelystä Hollannissa. Hollantilaiset vuokratyöyritykset laajentavat rekrytointikanavia ja rekrytoivat yhä enemmän Bulgariasta, Slovakiasta ja Romaniasta, mutta myös Espanjasta, Portugalista ja Baltian maista.

Irlannissa yksityiset työvoimapaalvelut osallistuvat Irlannin Euresin järjestämiin virtuaalisiin ja paikan päällä järjestettäviin rekrytointitilaisuuksiin ja mainostavat niiden palveluihin rekisteröityneiden työnantajien avoimia työpaikkoja tilaisuuksiin osallistuville työnhakijoille. Yksityiset työvoimapaalvelut voivat myös julkaista avoimet työpaikkansa JobsIreland.ie-sivustolla edelleen Eures-portaaliin siirrettäviksi ja ilmoitettaviksi koko EU/ETA-alueella.

Puolassa yksityiset työnvälitystoimistot tarjoavat myös työnvälitystä ulkomaisille työnantajille ohjaamalla työntekijöitä työskentelemään ulkomailla (EU:ssa tai EU:n ulkopuolella). Ulkomaalaisten työnantajien ohjaaminen ulkomaille työnvälitystoimistojen kautta tapahtuu vain suoraan ulkomaiselle työnvälitystoimistolle näiden toimistojen mainittujen henkilöiden kanssa tekemän kirjallisen sopimuksen perusteella. Työvoimatoimistot ovat velvollisia tekemään kirjallisen sopimuksen sen ulkomaisen työnantajan kanssa, jolle ne aikovat lähettää henkilöitä työskentelemään ulkomaille.

Espanjassa työllisyyslain 42.2 artiklan mukaan autonomisten yhteisöjen ja valtion julkisten työvoimapaalvelujen on taattava työnvälityksen avulla suoraan ja työvoimatoimistojen välityksellä toimivaltansa rajoissa sekä koko valtiolle että Euroopan talousalueelle Euresin puitteissa työntekijöille ja yksityishenkilöille, yrityksille ja muille työnantajille julkinen työnvälityspalvelu ilman teknisiä esteitä. Tätä varten julkisissa palveluissa on otettava huomioon työtarjoukset ja -vaatimukset työmarkkinoilla ja ratkaistava alueellinen epätasapaino sekä taattava tehokas ja

laadukas työnvälitystoiminta yksityishenkilöille, yrityksille ja muille työllistäjille sekä työvoimapalvelujen käyttäjille.

1.3.2 Julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun yhteistyö EU/ETA-alueen ulkopuolisessa rekrytoinnissa

Mikään kyselyyn vastanneista julkisista työvoimapalveluista ei tee yhteistyötä yksityisen työvoimapalvelun kanssa EU/ETA-alueen ulkopuolisessa rekrytoinnissa.

Irlannin julkinen työvoimapalvelu Intreo mainitsi vastauksessaan tukevansa kuitenkin tulevan rakennusaloitteen puitteissa rakennusalan rekrytointia ja koulutusta yhdessä SOLASin, Irlannin lisäkoulutussektorista vastaavan kansallisen viranomaisen sekä opetus- ja koulutuslautakuntien henkilöstöön kuuluvan erityisryhmän kanssa. Irlannissa työ painottuu niihin, joilla ei ole lainkaan tai on vähän osaamista, kun taas ulkomailta rekrytoidaan rakennusalalle niitä, joilla on ammatillista kokemusta.

1.4 Julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun yhteistyömallit ja -käytännöt

Suurimmalla osalla vastanneista julkisista työvoimapalveluista yhteistyö yksityisen työvoimapalvelun kanssa perustuu viralliseen yhteistyösopimukseen. Myös palvelujen ulkoistamista käytetään suhteellisen paljon. Seuraavaksi eniten suositaan epävirallista yhteistyötä sekä tietojen vaihtamista avoimista työpaikoista ja niiden julkaisemista julkisen työvoimapalvelun verkkosivuilla. Myös kumppanuusohjelmia yksityisen työvoimapalvelun kanssa solmitaan jonkin verran (kuviota 2). Lisäksi joitakin muita yhteistyömalleja on käytössä esim. Belgian Actirisilla ”työpaikkatalot” (job houses) sekä *Cité des métiers*- koulutus- ja uraohjaushankkeet.

Kuvio 2. Julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun yhteistyömallit

Seuraavassa kuvataan tarkemmin eri maiden ja alueiden julkisten työvoimapalvelujen yhteistyömalleja ja -käytäntöjä yksityisten työvoimapalvelujen kanssa.

1.4.1 Säännöllinen operatiivinen yhteistyö julkisen ja yksityisen työvoimapolvelun asiantuntijoiden kanssa

Monet julkiset työvoimapolvelut tekevät erilaista säännöllistä operatiivista yhteistyötä yksityisten työvoimapolvelujen kanssa.

Viron julkinen työvoimapolvelu tekee kaksi kertaa vuodessa työvoimabarometrin, jossa ovat mukana yksityisten työvoimatoimistojen asiantuntijat.

Sloveniassa yksityisten työvoimapolveluiden asiantuntijat osallistuvat työmarkkinatutkimuksen ja työolobarometrin toteuttamiseen, koska heillä on syvällistä tietoa työmarkkinoista. Yksityiset työvoimapolvelut voivat mainostaa avoimia työpaikkoja omissa portaaleissaan, mikäli työnantajat tätä pyytävät. Yksityiset työvoimapolvelut voivat ottaa yhteyttä julkiseen työvoimapolveluun ilmoittaakseen avoimista työpaikoistaan tai saadakseen ehdokkaita omiin työpaikkoihinsa.

Ranskassa on kolme erityyppistä yksityistä työvoimapolvelua, joiden kanssa julkinen työvoimapolvelu France Travail tekee yhteistyötä:

- perinteistä työvoimaa tarjoavat rekrytoinnin välittäjät (työnvälitys - ja vuokraustoimistot sekä työnantajaryhmät)
- rekrytoinnin välittäjät, jotka tarjoavat työvoimaa vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden työllistymiseksi (*Social Economy Structures Structures d'Insertion par l'Activité Economique and Groupements d'Employeurs pour l'Insertion et la Qualification*)
- verkossa toimivat välittäjät (työpaikkaportaalit, ammattiliittojen työpaikkaportaalit jne.)

Ranskassa myös yksityiset työvoimapolvelut, jotka tarjoavat työtä lopputyönantajille, ovat julkisen työvoimapolvelun käyttäjiä, joten he voivat hyötyä kaikista rekrytointi- ja neuvontapolveluista. Ne ovat myös etuoikeutettuja kumppaneita, joiden kanssa France Travail'illa on erityisiä yhteistyösopimuksia. Yksityiset työvoimapolvelut julkaisevat kumppanityönantajiansa rekrytointi-ilmoitukset julkisen työvoimapolvelun verkkosivuilla. Yksityiset työvoimapolvelut hankkivat profiileja profiilipankista, joka on avoin kaikille rekrytoijille ja työnantajille, jotta työnhakijoille ja yksityisten työvoimapolvelujen kumppanityönantajille voidaan tarjota työmahdollisuuksia.

Hollannissa *Servicepunt Flex* on julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden keskeinen yhteyspiste vuokratyövoiman, julkisen työvoimapolvelun UWV:n ja kuntien työntekijöille. Sekä julkinen työvoimapolvelu että yksityiset rekrytointitoimistot tekevät yhteistyötä. Painopisteenä on:

- hyvien yhteistyöesimerkkien jakaminen
- tiedottaminen säädöksistä ja säädösmuutoksista sekä niiden mukaan toimimisesta
- (kansallisten) yhteistyösopimusten tekeminen työvoimatoimistojen kanssa.

Painopiste ei ole suoraan kysynnän (avoimet työpaikat) ja tarjonnan (työnhakijat) yhdistämisessä. Apua tarjotaan kuitenkin työmarkkina-alueiden yhteyshenkilöille. *Servicepunt Flex*illä on UWV-työnantajapolveluneuvoja jokaisella työmarkkina-alueella. Yhteyshenkilöt tuntevat vuokratyösektorin erittäin hyvin ja auttavat mielellään. Jokaisella maakunnalla on oppimis- ja työpiste, joka tarjoaa neuvontaa vuokratyöntekijöille ja työnhakijoille.

Irlannissa operatiivista yhteistyötä voi olla päivittäin esim. kun otetaan yhteyttä yksityisiin työnvälityspolvelujen tarjoajiin ja tiedotetaan heille kannustimista työllistää henkilöitä tai selvittämällä, kuinka monta työllistymismahdollisuutta alalla voi olla. Yhteistyöhön kuuluu myös erikoistuneiden rekrytointirytysten kutsuminen messuille.

Belgian Brysselin alueen julkinen työvoimapalvelu Actiris suunnittelee ja toteuttaa työnhakijoiden tukiohjelmia, joita hallinnoidaan yhdessä julkisen työvoimapalvelun ja kumppaneiden kesken tilastoseurannan ja keskeisten tulosindikaattoreiden avulla. Nämä auttavat toteuttamaan kumppanuuden asettamia työllisyystavoitteita. Kumppanit osallistuvat julkisten työvoimapalvelujen järjestämiin ohjauskomiteoihin, jotka myös auttavat seuraamaan hankkeiden toteutusta. Tapauskohtaisesti on mahdollista, että kumppanin ohjaaja on yhteydessä julkisen työvoimapalvelun asiantuntijaan työnhakijan tietoihin liittyen.

1.4.2 Työpaikkoja koskevien tietojen vaihto ja julkaisu sekä niitä koskevat haasteet yksityisen ja julkisen työvoimapalvelun välillä

Suurin osa vastanneista työvoimapalveluista vaihtaa yksityisen työvoimapalvelun kanssa työpaikkoja koskevia tietoja ja julkaisee ne omilla verkkosivuillaan. Irlannin julkinen työvoimapalvelu Intreo ei vaihda tietoja avoimista työpaikoista, mutta yksityiset työvoimapalvelut julkaisevat avoimia työpaikkoja valtakunnallisella JobsIreland.ie-sivustolla.

Työpaikkatietojen vaihtoon ja julkaisuun liittyvät haasteet voivat olla teknisiä tai esim. kumppanuuteen liittyviä.

Viron julkisen työvoimapalvelun Töötukassan haasteena on ollut ennen kaikkea se, miten varmistetaan, että rajapintaprosessin tietokentän sanamuoto ja sisältö ovat samat molemmin puolin.

Sloveniassa julkinen työvoimapalvelu julkaisee yksityisten työvoimapalvelujen työpaikkoja vain silloin, kun kyseessä on työnantaja (allekirjoittaa valitun ehdokkaan kanssa työsopimuksen, jonka tarkoituksena on lähettää ne käyttäjäryityksille). Samat säännöt koskevat kaikkia työnantajia. On ollut tapauksia, joissa yksityiset työvoimapalvelut ovat pyrkineet ilmoittamaan avoimista työpaikoista vain työnhakijavalikoimansa laajentamiseksi tai muiden työnantajien ehdokkaiden etsimiseksi, mikä ei ole sallittua.

Yksityiset työpaikkaportaalit voivat Sloveniassa julkaista julkisen työvoimapalvelun julkaisemia tietoja avoimista työpaikoista. Tietoa voi julkaista vain sellaisista avoimista työpaikoista, joiden osalta työnantajat haluavat lisämainostusta. Yksityinen työpaikkaportaali ja julkinen työvoimapalvelu allekirjoittavat sopimuksen vaihtaakseen tietoa sopivista työpaikoista ja laatiakseen sitä varten pelisäännöt. On ollut tapauksia, joissa muut yksityiset portaalit (lähinnä Slovenian ulkopuolelta, kansainväliset verkkoportaalit) ovat julkaisseet kaikki avoimet työpaikat, mikä on usein aiheuttanut ongelmia, koska julkaistut tiedot ovat olleet puutteellisia. Tällaiset kansainväliset palveluntarjoajat eivät yleensä välitä julkisen työvoimapalvelun varoituksista.

Ranskassa France Travail'n keskeisimpiä haasteita on varmistaa tiedonvaihto yksityisten ja julkisten työvoimapalvelujen välillä. Työvoimapalvelussa on noin 0,7 miljoonaa työpaikkailmoitusta, jotka on koottu päivittäin yksityisten työvoimapalvelujen rekrytointipaikoilta. France Travail kokoaa työpaikkailmoitukset omalle työpaikkaportaalilleen (verkkopalvelu ja My offer-sovellus) 130 yksityiseltä kumppanilta. Se asettaa ohjelmistorajapinnassa saataville kaikki julkaisemansa työtarjoukset eli yhteensä 1,2 miljoonaa työpaikkaa (joista 500 000 julkisesta työvoimapalvelusta ja 700 000 yksityisistä työvoimapalveluista).

Ranskassa haasteet yksityisten työvoimapalvelujen työpaikkatarjousten yhdistämisessä ovat

Teknisiä:

1. Yksityisten toimijoiden ja julkisen palvelun tietonimikkeiden (työpaikkatietovaranto, sopimustyyppi, pätevyudet jne.) yhteensovittaminen;
2. Saatujen tietojen yhteensopivuuden parantaminen työtarjousten julkaisemista koskevan oikeudellisen kehityksen kanssa (yhdenvertaisuus, työlainsäädännön noudattaminen jne.)
3. Välitettävien tietojen laadun säilyttäminen

4. Työpaikkailmoitusten kaksoiskappaleiden poistaminen kumppaneiden ja julkisten palvelutarjosten välillä, jotta työmarkkinat olisivat mahdollisimman avoimet
5. Tekniset valmiudet käsitellä tietovirtoja päivittäin lyhyessä ajassa (yli 3 miljoonaa työpaikkailmoitusta käsitellään päivittäin integrointia, päivittämistä tai poistamista varten);

Kumppanuuteen liittyviä:

6. Suhteen sopimuksellisuus, uudistaminen ja sääntely tiedonvaihtosopimuksella
7. Selkeän ja kattavan sopimuspolitiikan luominen (menettelyt ryhmittymien välisiä kumppanuuksia koskevien hakemusten tutkimiseksi, perusteet kumppanuuksien hyväksymiselle, priorisoinnille, epäämiselle tai kumppanuuksien päättämiseksi);

Sisäisiä:

8. Yksityisten työvoimapalvelujen toimittamien avointen työpaikkojen julkaisemisen sisäinen hyväksyttävyyys;
9. Paikallisen tason ymmärrys hakemuksen analysointiprosessista ja kumppanuussuhteen hallinnoinnista paikallistasolla.

Belgian Brysselin alueen julkisella työvoimapalvelulla Actirisilla haasteet liittyvät käytettyjen järjestelmien yhteensopimattomuuteen ja/tai useiden palveluntarjoajien käyttöön kehittämisen näkökulmasta. Lisäksi haasteena on yhteensopimattomuus päätavoitteen ja kehityskustannusten sekä ennakoitun hyödyn välillä potentiaaliselle kumppanille.

1.4.3 Yksityisen ja julkisen työvoimapalvelun välille laadittu kumppanuusohjelmien³ sisältö ja kohderyhmät

Ranskan julkisella työvoimapalvelulla France Travail'illa on useita kumppanuusohjelmia, esimerkiksi *Työmarkkinoiden läpinäkyvyys työvoimapalvelujen verkkotoimijoiden välillä*-ohjelma. Lisäksi sillä on sopimusohjelma perinteisen työvoiman työnvälitystoimijoiden kanssa. Ohjelman tavoitteena on:

- Uusien työmahdollisuuksien kerääminen, joista France Travail ei ole tietoinen;
- Yhteistyön seuranta ja pilotointi yhdessä julkisen työvoimapalvelun kanssa;
- Tietoisuuden/tiedottamisen lisääminen työnantajille yhdessä heille suunnatuista tuista ja työllisyyspolitiikan toimenpiteistä;
- Datan tai muun tuotannon jakaminen (synteesit, raportit, tutkimukset) oman toiminnan, ammatin ja niihin liittyvien taitojen kehittymisestä.

Sopimusohjelma yhteisötalouden rakenteiden kanssa tähtää pääasiassa työnhakijoiden perehdytysten järjestämiseen, ohjauksen seurantaan ja parhaillaan työllistymistoimissa olevien työnhakijoiden ohjauksen lopettamiseen.

Belgian Vallonian alueen työvoimapalvelun le Foremin kumppanuusohjelman sisältö riippuu kohderyhmästä ja odotuksista. Pää tavoitteena on saada joidenkin yksityisen sektorin kumppaneiden asiantuntemusta tiettyä kohderyhmää koskien ja tarjota julkisia työvoimapalveluja kansalaisille (tarkemmin seuraavan kysymyksen vastauksessa). Kohderyhmiä koskevia sopimuksia on neljä: pitkäaikaissairaiden kuntoutuspolkua koskeva INAMI (*National Institute for Health and Disability Insurance*)-sopimus; maahanmuuttajia koskeva sopimus; ”*Territoire Zéro Chômeur*”- sopimus mahdollisimman monien työllistämiseksi ja NEET-nuoria koskeva sopimus.

Suurin osa Belgian Brysselin alueen julkisen työvoimapalvelun Actirisin kumppanuusohjelmista koskee työmarkkinoille tulon tai paluun tukemista integroidulla tai kollektiivisella toi-

³ Tässä yhteydessä kumppanuusohjelma viittaa erilaisiin yhteistyömalleihin julkisten ja yksityisten työvoimatoimistojen välillä. Ohjelma sisältää kuvauksen yhteistyötoimenpiteistä.

minnalla, jonka tarkoituksena on arvioida osaamista, määritellä ammattihanke ja toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen toteuttamiseksi, mukaan lukien tarvittavan koulutuksen noudattaminen, ansioluettelon päivittäminen, mahdollisuuksien etsiminen ja työhaastatteluihin valmistautuminen. Muut ohjelmat sisältävät esim. koulutettavien tai juuri työllistyneiden työnhakijoiden pienten lasten lastenhoito-palveluja; tukea ulkomaisen tutkinnon tunnustamisprosessissa; vouchereita kieli- ja IT-koulutukseen; mentorointitoimintaa tai yhteishakua. Kohderyhmiä ovat maahanmuuttajat, NEET-nuoret, 50-vuotiaat, vammaiset henkilöt, mielenterveysongelmaiset, asunnottomat, lukutaidottomat, entiset vangit, heikosti työllistettävät nuoret, henkilöt, joilla on taiteellinen hanke tai jotka haluavat työllistyä tai perustaa yrityksen.

Tanskassa työttömyyskassoille on siirretty 1.1.2024 voimaan tulleen lain mukaan suurin osa vastuusta vakuutettujen työttömien kolmen ensimmäisen kuukauden työllisyyspalvelusta. Kohderyhmänä on vakuutetut työttömät kolmen ensimmäisen työttömyyskuukauden aikana.

1.4.4 Työnvälityksen/joidenkin työvoimapalveluiden tuottamisen ulkoistaminen yksityisille palveluntuottajille

Ranskassa France Travail ulkoistaa erityisiä ohjauspolkua itsenäisille työnhakijoille, jotta vähemmän itsenäisten työnhakijoiden ohjaus voidaan toteuttaa itse. Lisäksi käytetään ulkoistamista erityisesti yrittäjyyden kehittämistä, pehmeiden taitojen parantamista tai vaikeassa työmarkkina-asemassa olevia koskien. Työnhakijoille tarjotaan monialaista palvelua sekä psykososiaalista ja ammatillista ohjausta, jotta työnhakija pääsee työmarkkinoille. France Travail'n asiantuntijat voivat ohjata työnhakijoita yksityisille työvoimapalveluille silloin, kun he arvioivat sen tarpeelliseksi.

Ruotsissa Arbetsförmedlingen tekee yhteistyötä useiden ulkopuolisten palveluntarjoajien (noin 50) kanssa palvelujen tarjoamiseksi työnhakijoille. *Rusta och Matcha* tarjoaa työnhakijan tarpeisiin räätälöityä ohjausta ja toimintaa. Tarjolla on myös digitaalisia palveluvälineitä ohjaamaan työnhakijoita työnhaussa.

Tanskassa julkinen työvoimapalvelu hankkii yksityisiltä työvoimapalveluilta monenlaisia palveluja, muun muassa työnhakuohjelmia, kursseja, jne.

Hollannin UWV:llä ulkoistaminen koskee neljää asiakasryhmää: sairauspäivärahaa saavia henkilöitä, joilla ei ole työnantajaa; työkyvyttömyysetuutta saavia henkilöitä, jotka ovat olleet vammaisia nuoresta iästä lähtien; ihmisiä, jotka ovat olleet sairaita tai vammaisia 2 vuotta ja julkisen työvoimapalvelun UWV:n hakemuksen tarkastelun jälkeen saavat täyden tai osittaisen työkyvyttömyysetuuden.

Irlannissa työnvälitystä on hankittu asiakkaille, jotka ovat saaneet tukea yli vuoden ajan (pitkäaikaistyöttömät). Lisäksi on ulkoistettu joitakin työvoimapalveluja vammaisia henkilöitä koskien.

Puolassa ulkoistaminen on koskenut julkisen työvoimapalvelun ohjaamien työttömien aktivoimista. Tämä toteutetaan osana aktiivitoiminnan järjestämistä koskevaa sopimusta, jonka tavoitteena on tukea työttömän työllistymistä.

Belgian Actiris on ulkoistanut lomautettuja koskevan uudelleensijoittumis (outplacement)-palvelun.

Maltalla julkisen työvoimapalvelun ja yksityisten työnvälitystoimistojen välille laadittiin kesäkuussa 2015 yhteistyökehys pitkäaikaistyöttömien profiloimiseksi ja kouluttamiseksi sekä työpaikkojen löytämiseksi heille. Projekti päättyi syyskuussa 2019. Julkisen työvoimapalvelun ja yksityisten työvoimatoimistojen välillä ei toistaiseksi ole yhteistyötä.

1.4.5 Epävirallinen yhteistyö julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun välillä

Slovakiassa ei-julkiset työvoimapalvelujen tarjoajat voivat osallistua ohjelmiin ja hankkeisiin, joita tuetaan julkisilla työvoimapalveluilla. Slovakian julkinen työvoimapalvelu on allekirjoittanut yhteistyöpöytäkirjan joidenkin ei-julkisten palveluntarjoajien kanssa.

Irlannissa Intreon osastolla on sopimussuhde sopimussuhteisten työnvälityspalvelujen tarjoajien kanssa. Osana näiden palvelujen tuottamista pidetään jatkuvaa epävirallista yhteyttä osaston omiin työvoimapalveluihin.

Ruotsissa, kuten Irlannissa, on sopimussuhde sopimussuhteisten työnvälityspalvelujen tarjoajiin. Osana näiden palvelujen tuottamista pidetään jatkuvaa epävirallista yhteyttä osaston omiin työvoimapalveluihin.

Sloveniassa epävirallista yhteistyötä on mm. säännöllinen yhteydenpito ja osallistuminen tapahtumiin, lähinnä rekrytointiin liittyen.

Ranskassa yksityiset työvoimatoimistot voivat hyötyä kaikista työnantajille tarkoitetuista rekrytointineuvontapalveluista, koska ne tarjoavat työvoimaa työnantajille. Päivittäisessä epävirallisessa/operatiivisessa yhteistyössä julkinen työvoimapalvelu ottaa kuitenkin huomioon sen, että ne ovat rekrytinnin ammattilaisia. Useimmiten France Travail priorisoi työnantajia, jotka käyttävät palveluita suoraan, ja erityisesti priorisointi koskee pieniä (10–50 työntekijää) ja erittäin pieniä yrityksiä (>10 työntekijää), joilla ei ole rekrytointiin erikoistunutta henkilöstöä.

Belgian le Foremin neuvojat voivat ohjata työnhakijoita sopiviin ohjelmiin. Eri toimijoiden yhteinen tavoite on integroida työnhakijoita Vallonian työmarkkinoille. Paikallisen verkoston kehittäminen on tärkeää.

Hollannissa epävirallinen yhteistyö riippuu alueista, joten kansallista kokonaiskuvaa ei ole saatavilla.

1.4.6 Virallinen yhteistyösopimus⁴ julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun välillä

Slovakiassa kaikkien yksityisten työvoimapalvelujen kanssa ei ole allekirjoitettu yhteistyösopimusta. Jos sopimus tai yhteistyöpöytäkirja allekirjoitetaan, yhteistyön tavoitteet liittyvät siihen, mikä taho tuottaa mitä palveluja, mitä se julkaisee ja mainostaa sivuillaan.

Virossa julkisen työvoimapalvelun kanssa tehtävässä työpaikkojen välitystä koskevassa yhteistyösopimuksessa sovitaan avoimien työpaikkojen julkaisemista koskevista ehdoista. Lisäksi sovitetaan vaatimuksista, esim. avoimeen työpaikkaan hakeutuminen ei edellytä kirjautumista tai ehdokkaiden tietojen näkeminen ei voi olla maksullista palvelua työnantajille.

Ruotsissa yksityisistä työvoimapalveluista tulee joskus julkiselle työvoimapalvelulle palveluntuottajia. Kyseeseen tulee tällöin hankintaprosessi ja sopimus, johon liittyy keskinäisiä velvoitteita.

Slovenian julkiset työvoimapalvelut ja yksityisten työvoimapalvelujen liitto ovat allekirjoittaneet yhteistyösopimuksen vuonna 2017. Julkisella työvoimapalvelulla on samankaltaiset sopimukset kaikkien työnantajajärjestöjen kanssa. Sopimukseen kuuluu pääasiassa yhteistyö työvoimapula-ammattien edistämässä, heikoimmassa asemassa olevien kohderyhmien, erityisesti pitkäaikaistyöttömien ja vanhempien työnhakijoiden työllistämiskäytännöiden etsimisessä, tapahtumien järjestämisessä ja työmarkkinaennusteiden laatimisessa.

⁴ Virallinen yhteistyösopimus on julkisten ja yksityisten työvoimapalvelujen allekirjoittama sopimus, jossa sovitaan yhteistyökäytännöistä ja toimenpiteistä. Näitä voivat olla esimerkiksi hankinnat.

Ranska – ks. vastaus operatiivisen yhteistyön muodoista.

Hollannin julkinen työvoimapalvelu UWV on päättänyt tarjota uudelleentyöllistymispalveluja työtä hakeville asiakkaille valvotun hankintakehyksen avulla. Hankintakehyksessä todetaan, että puitesopimus tehdään jokaisen sellaisen hakijan kanssa, johon ei sovelleta mitään poissulkemisperustetta ja joka täyttää (vähimmäis)vaatimukset. Tässä hankintavaiheessa hakijoiden välillä ei siis käydä laadullista eikä suoraa kilpailua hintateknisellä tasolla. Syy tämän hankintakehyksen valintaan johtuu seuraavista poliittista näkökohdista. Kysyntäpuolella asiakaskunta on hyvin eriytynyt ja uudelleentyöllistymispalveluiden tarjontapuoli muuttuu jatkuvasti. Siksi UWV haluaa tarjota asiakkaalle räätälöityjä ratkaisuja. Räätälöinti ei koske ainoastaan uudelleentyöllistymistoimien suunnittelua ja sisältöä, vaan myös toimittajan valintaa. Yrittäjät voivat tehdä hankintakehikon avausvaiheessa hakemuksen tulevan puitesopimuksen saamiseksi. Näin UWV huolehtii tarjoajien säännöllisestä ja ajantasaisesta toimittamisesta asiakkailleen. Jokaista pyyntöä arvioidaan yhdenvertaisesti samoin perustein.

Konkreettisen toimeksiannon tapauksessa asiakas valitsee yrityksen pitkästä sopimusperusteisten yritysten luettelosta. Tämä menettely, jota kutsutaan myös ns. avointen ovien järjestelmäksi, tarkoittaa sitä, että ei ole olemassa EU:n direktiivissä 2014/24 ja vuoden 2012 hankintalaissa tarkoitettuja julkisia hankintoja koskevia sopimuksia.

”Open house”-sopimuksella tarkoitetaan etukäteen ilmoitettuun hyväksymismenettelyyn perustuvaa palveluntuotannon hyväksyntäjärjestelmää. Ainoastaan soveltuvuus - ja/tai vähimmäisvaatimukset, kuten hinta - ja laatuvaatimukset, asetetaan. Niin kauan kuin järjestelmä on toiminnassa, palveluntuottajat voivat liittyä järjestelmään ja tarjota palvelujaan. Asiakas valitsee itse yhden UWV:n hyväksymistä tuottajista. UWV:llä on oikeudellinen vastuu tarjota uudelleentyöllistymistä työkyvyttömyysetuudella tai sairauspäivärahalla oleville asiakkaille. Niin kauan kuin UWV:llä on oikeudellinen vastuu, se ei muutu. Tarjouksesta on tehtävä julkinen (edeltävä) ilmoitus. UWV tekee sen omalla verkkosivustollaan.

UWV tekee sopimukset jokaisen palvelutarjoajan kanssa, joka sitoutuu tarjoamaan palvelut ennalta sovituin hinta- ja laatu ehdoin. UWV ei tee valintaa asiasta kiinnostuneilta tarjoajilta ja antaa niille mahdollisuuden tulla osapuoleksi koko järjestelmän toimintakauden ajan. UWV tekee jokaisen ehdot täyttävän ja hyväksyvän toimittajan kanssa kirjallisen sopimuksen.

Irlannissa Intreolla on useita sopimuksia työvoimapalvelujen tuottamisesta. Sopimuksessa yksilöidään tulosityksikön ja työnvälityspalvelun tarjoajan välinen sopimus ja luetellaan kaikki tulosityksikön asiakkaiden työnvälitykseen liittyvät sopimusvaatimukset.

Puolassa paikallinen työvoimatoimisto allekirjoittaa yksityisen työvoimatoimiston kanssa tehdyn sopimuksen, kun tehtävät on ulkoistettu yksityisille työvoimapalveluille. Sopimus sisältää:

- yksityisille työvoimapalveluille lähetettyjen työttömien lukumäärän;
- menettelyn, jolla työttömät ohjataan työvoimatoimistoihin, sekä säännöt, joilla täydennetään ei-työllisten määrää, jos paikallisen työvoimatoimiston lähettämä työtön ei ilmoitaudu työvoimatoimistoon;
- työttömän henkilötietojen laajuuden; työnantajan nimen ja tunnisteiden;
- työvoimatoimistosta maksettavan palkan määrän,
- työnvälitystoimiston varainsiirtomenettelyn ja -ehdot.

Aktivointitoimien osalta alueellisen työvoimapalvelun päällikkö allekirjoittaa sopimuksen yksityisen työvoimatoimiston ja paikallisten työvoimatoimistojen kanssa. Sopimuksessa määritellään:

- aktivointitoimien toteuttamisen edellytykset;
- työttömien määrä
- rekrytointiehdot, mukaan lukien lisärekrytointi;

- menettely, jolla paikalliset työvoimatoimistot ohjaavat työttömät yksityisiin työvoimatoimistoihin;
- työttömien henkilötietojen laajuus,
- toteutusaika
- työvoimatoimiston työllisyystehokkuus ja työllisyysaste;
- velvollisuus palauttaa varat, jos sopimusehtoja ei noudateta;
- työvoimatoimistojen palkkiot, ehdot ja varainsiirtomenettely;
- menetelmä, jolla dokumentoidaan palkkioon oikeuttavien ehtojen täytyminen;
- aktiivintoitimien dokumentointilaajuus ja dokumentointitapa;
- toimenpiteet, jotka on suunniteltu toteutettaviksi, jos määräyksen täytäntöönpano on uhattuna;
- osapuolten vastuun laajuus sopimuksen täyttämättä jättämisen tai virheellisen täytäntöönpanon yhteydessä.

Belgian Actirisin yhteistyösopimus on osa julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun yhteistyötä. Valintamenettelyn jälkeen allekirjoitetaan kumppanuussopimus, jossa määritellään yhteistyön ehdot.

Osio B: Julkisten työvoimapalvelujen ulkoistaminen yksityisille työvoimapalveluille

Kyselyn toisessa osiossa selvitettiin, miten lainsäädäntö mahdollistaa ja rajoittaa yksityisten työnvälitysyriyten toimimisen työvoimapalveluiden kokonaisuudessa. Tarkentavina kysymyksinä tiedusteltiin, miten yhteistyö on mahdollistettu lainsäädännössä ja minkälaisia rajoituksia lainsäädäntö asettaa yhteistyölle. Kyselyssä pyydettiin ilmoittamaan myös säädökset ja säännökset, mitkä mahdollistavat ja mitkä rajoittavat yksityisten työnvälitysyriyten toiminnan julkisten työvoimapalveluiden kokonaisuudessa.

2 Yksityisten työnvälitysyriyten toiminnan mahdollistaminen lainsäädännöllä julkisten työvoimapalveluiden kokonaisuudessa

Kysymykseen vastanneista julkisista työvoimapalveluista suurimmalla osalla yksityisten työnvälitysyriyten toiminta oli mahdollistettu lainsäädännöllä julkisten työvoimapalveluiden kokonaisuudessa. Belgiassa (Vallonian alue ja Brysselin alue) Tanskassa, Sloveniassa, Ranskassa, Hollannissa ja Espanjassa toiminta on mahdollistettu lainsäädännöllä. Virossa, Maltalla, Puolassa ja Ruotsissa toimintaa ei ole mahdollistettu lainsäädännöllä.

Kuvio 3. Yksityisten työnvälitysyriesten toiminnan mahdollistaminen lainsäädännöllä

Tarkentavana kysymyksenä tiedusteltiin, miten toiminta on mahdollistettu lainsäädännöllä. Vastauksista kävi ilmi, että lainsäädäntö mahdollistaa lähinnä yksityisten työnvälityspalveluiden toiminnan julkisia työvoimapalveluita täydentävinä palveluina.

Belgiassa (Vallonian alueella) lainsäädännön/asetuksen avulla ohjataan 9 toimijan johtamista yhteistyössä.

Belgiassa (Brysselin alueella) lainsäädäntö mahdollistaa kumppanuuksien luomisen julkisen työvoimapalvelun edustustoihin liittyvän toiminnan ja palvelujen tuottamiseksi.

Tanskassa nykyinen lainsäädäntö antaa kunnille mahdollisuuden hankkia palveluja, kuten työnhakuohjelmia, kursseja jne. Lisäksi vakuutettujen työttömien yhteydenotto-prosessin kolme ensimmäistä kuukautta on ulkoistettu työttömyyskassoille.

Hollannin julkisella työvoimapalvelulla (UWV) on varattu budjetti työmarkkinoille palaavien integroimiseen. UWV ostaa tällä budjetilla palveluita työkyvyttömyysetuudella tai sairauspäivärahalla oleville asiakkaille. Jos asiakkaalla on työttömyysetuutta ja työkyvyttömyysetuutta, hän kuuluu integroimissbudjetin piiriin.

Espanjassa työllisyyslain (3/2023) kohdat 23.2, 26., 27, 41, 42, 43, 44, 45 ja 46, mahdollistavat yksityisen ja julkisten työvoimapalveluiden välisen toiminnan. Kyselyn aikaisemman kohdan vastauksen mukaan Espanjassa työllisyyslaki (3/2023) sisältää julkisten työvoimapalvelujen ja yksityisten yhteistyötahojen yhteistyön. Julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien sääntelyä työstetään parhaillaan.

Sloveniassa toiminta on mahdollistettu työmarkkinoita sääntelevässä laissa (Zakon o urejanju trga Dela). Laista löytyy säännös, joka mahdollistaa yksityisille työvälitysyriksille toimiluvan myöntämisen palvelujen tarjoamiseen työmarkkinoilla. Viime vuosina tällaista yhteistyötä julkisten työvoimapalveluiden ja yksityisten työvoimapalvelujen välillä ei kuitenkaan ole tehty, koska elinikäisen uraohjauksen tai työnvälityksen tarjoamisesta ei ole tehty aktiivisia toimilupia tai tarjouskilpailuja.

Ranskassa työllisyyslain L5311-4 §:ssä säädetään, että vuokratyötä välittävät toimistot ja –organisaatiot, jotka ovat yhteydessä valtioon L5131- 2 §:ssä mainitulla sopimuksella (joka koskee ammatillisia ja sosiaalisia erityisvaikeuksia kohtaavien henkilöiden integroimista taloudellisen

toiminnan avulla), voivat toimia osana julkisia työvoimapalveluita. Ranskassa osa lainsäädännöstä mahdollistaa myös yksityisten työvoimapalvelujen toimimisen osana julkisia työvoimapalveluja. Esimerkiksi uraohjaukseen/kehitykseen liittyvä neuvonta (Conseil en évolution professionnelle”, CEP) määrittellään vuonna 2018 voimaan tullessa työllisyyslaissa L6111-6§) siten, että jokainen taloudellisesti aktiivinen henkilö voi tilanteestaan riippumatta hyötyä urakehitykseen liittyvästä neuvonnasta ammatillisesti (siirtymävaiheessa, yrittäjyydessä jne). Laissa määritellään CEP-toimijat. France Travail tarjoaa sen työnhakijoille, mutta France Compétences (”Skills France”) valitsee ja rahoittaa alueellisia toimijoita, jotka tarjoavat tämän palvelun yksityisen sektorin työntekijöille tai itsenäisille ammatinharjoittajille. Laki mahdollistaa alueellisten toimijoiden (yksityiset organisaatiot) työnvälityksen.

Irlannissa yksityisillä työvoimapalveluilla on sopimus Intreon kanssa ja sopimusperusteinen velvollisuus tarjota työnvälitystä. Lainsäädännön mukaan Intreo jakaa tietoja työnvälitystä tarjoavien yksityisten työnvälityksen palveluntuottajien kanssa. Työhaun tukemiseksi käytetään kahta ulkoistettua ohjelmaa, Intreo Partners National Employment Service (NES) ja Intreo Partners Local Employment Service (LAES). NES-palvelu on työllistymistä tukeva palvelu, joka on suunnattu ensisijaisesti vasta pitkäaikaistyöttömille, jotka ovat olleet Live Register-rekisterissä 1-2 vuotta. LAES on työllistymistä tukeva palvelu, joka on suunnattu ensisijaisesti pitkäaikaistyöttömille asiakkaille, jotka ovat olleet Live Register - rekisterissä 2-3 vuotta, kauempaa työmarkkinoilta ja tarvitsevat enemmän intensiivistä tukea.

3 Lainsäädännön asettamat rajoitukset yhteistyölle

Kyselyssä tiedusteltiin, aiheutuuko lainsäädännöstä rajoituksia yksityisen työnvälitysyriyten toimimiselle julkisten työvoimapalvelujen kokonaisuudessa ja minkälaisia rajoituksia lainsäädäntö asettaa. Vastauksista käy ilmi, että lainsäädännöllä määritellään julkisen työvoimapalvelun tehtävät, mikä osaltaan rajoittaa sitä, mitä palveluita yksityinen työvoimapalvelu voi tarjota. Lainsäädännöllä rajoitetaan mm. sitä, millä muotoa yhteistyötä voidaan tehdä julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun välillä sekä millaisia kumppanuuksia voidaan muodostaa. Lainsäädännöllä voidaan rajoittaa myös yhteydenottoa julkisen työvoimapalvelun asiakkaisiin.

Sloveniassa lainsäädäntö yksityisten työvoimapalveluiden toimintaa rajoitetaan toimiluvalla. Toimintaa voi harjoittaa kotimainen tai ulkomainen oikeushenkilö, jonka sääntömääräinen kotipaikka on Slovenian tasavallassa ja jolla on riittävä henkilöstö, liiketilat ja välineet toiminnan harjoittamiseen ja joka täyttää muut ehdot, jotka työministeri tarkemmin määrää. Toimiluvan voivat saada myös edellä mainitut ehdot täyttävät palkansaajakeskusjärjestöt tai ammattiliittojen keskusjärjestöt, maan alueella toimivat edustustot ja maan alueella edustettuina olevat työnantajajärjestöt. Näiden yhteisöjen ei tarvitse rekisteröityä harjoittaakseen toimiluvan kohteena olevaa toimintaa. Toimiluvan myöntää työstä vastaava ministeriö, joka käyttää valtion puolesta kaikkia valtuuttajan oikeuksia ja velvollisuuksia. Toimilupa myönnetään julkisen tarjouskilpailun perusteella enintään kolmen vuoden määräajaksi, ja sen voimassaoloaika voidaan pidentää enintään toimilupasopimuksen voimassaoloajalla. Kussakin julkisessa tarjouskilpailussa määritellään tarkemmat ehdot ja todisteet työvoimapalvelujen tarjoamista koskevan toimiluvan saamiseksi. Julkista tarjouskilpailua ei tällä hetkellä järjestetä, joten alan tahojen kanssa ei tehdä jatkuvaa yhteistyötä, mikä edellyttäisi myös uudelleentyöllistettyjä koskevien tietojen jakamista. Aiemmin on myönnetty toimilupia ESS:n ja työttömien tukemiseksi korkean työttömyyden aikana. Linkit säännökseen:

<https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO5840&d=49681-o=2&d=49681-p=1&d=49681-s=3>

<https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=PRAV10456>

Ranskassa lainsäädännön rajoitukset riippuvat lain teemasta, mutta yleisesti rajoitetaan minkä tahansa työllisyyspalvelun tarjoamista, niin julkisten kuin yksityisten työvoimapalveluiden. Kaikkia yksityisen ja julkisen työvoimapalvelun yhteistyön liittyviä näkökohtia on mahdoton luetella. Alla kuitenkin linkki, jossa on tarkemmin tietoa kohdan 2 vastauksessa mainitusta uraohjaukseen/kehitykseen liittyvästä neuvonnasta (Conseil en évolution professionnelle” - CEP-järjestelmästä):

<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F32457>

Belgiassa (Vallonian alueella) le Forem vastaa työnhakijoiden ilmoittautumisesta ja ohjaamisesta avoimiin työpaikkoihin. Rajoitukset koskevat le Foremin ja kumppaneiden rooleja ja mis-siota. Le Foremin palvelutarjontaa täydennetään yhteistyöllä yksityisten työvoimapalvelujen kanssa.

Tanskassa nykyinen lainsäädäntö ei mahdollista eräiden tarvittavien säännösten, kuten työttömien yhteydenottomenettelyn (haastattelut ja arvioinnit) ulkoistamista työnvälityskeskuksista yksityisiin työvoimapalveluihin. Tästä poikkeuksena on kuitenkin työttömyysvakuutus-kassoille lailla ulkoistettu vakuutettujen työttömien yhteydenottomenettely kolmen ensimmäisen kuu-kauden aikana. Linkki aktiivisesta työllistämisestä annettuun lakiin:

<https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2024/280#idb21526c8-b909-4e4c-8274-1bec2499fbc1>

Hollannissa asiakas päättää mitä tietoja palveluntuottajan kanssa vaihdetaan.

Irlannissa sopimuksen puitteissa tiettyjä tehtäviä voi hoitaa vain julkisen työvoimapalvelun Intreon henkilöstö, kuten työnhakijan etuuksista päättäminen, sillä vain Intreon palveluksessa ole-villa päättävillä virkamiehillä on toimivalta tehdä etuuksia koskevia päätöksiä. Alennetuilla ve-rokannoilla kannustetaan työnhakijoita aktiivitoimiin ja yhteistyöhön heidän työllistymisensä turvaamiseksi. Ilman pätevää syytä osallistumatta jättäminen voi alentaa työnhakijan maksatus-astetta. Sopimusperusteiset palveluntarjoajat eivät voi soveltaa alennettuja verokantoja.

Intreo vastaa ensisijaisesti Irlannin sosiaaliturvajärjestelmän hallinnoinnista vuoden 2005 sosi-aalihuollon yhteensovittamislain ("The Social Welfare Consolidation Act") nojalla, joten sopi-musperusteisten palveluntarjoajien suorittama tietojen käsittely on tietosuojaa-asetuksen 6 artik-lan 1 kohdan c alakohdan mukaan sallittua kun "käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisää-teisen velvoitteen noudattamiseksi". Irlannin sosiaaliturvajärjestelmän hallinnointi on yleisen edun mukaista tehtävää ja osaston julkisen vallan käyttöä. Tämän tehtävän suorittamiseksi tar-vittava käsittely on sellaisenaan sallittua tietosuojaa-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan nojalla. Jokaisen yksityisen työnvälityspalvelun tarjoajan kanssa on voimassa tietosuojaa-ase-tuksen 28 artiklan 3 kohdan mukaiset sopimukset.

Vuoden 2005 sosiaalihuollon yhteensovittamislaisissa säädetään sosiaalihuollon säännöstöä oh-jaavasta säädöspohjasta, kuten kansaneläkerahastosta/sosiaaliturvarahastosta, sosiaalivakuu-tukseen perustuvista etuuksista (esim. valtion maksuperusteinen eläke, työnhakijan etuus), toi-meentulotukijärjestelmistä (esim. hoitoraha, yhden vanhemman perhelisä), lapsilisistä, näiden järjestelmien valvonnasta ja soveltamisesta sekä työntekoa ja yrittäjiä koskevista vakuuttavuus-säännöksistä. Lisäksi siinä yksilöidään rikkomukset ja sanktiot sekä säädetään sosiaalihuolto-lain mukaisista oikeudellisista menettelyistä, sosiaalihuoltoa koskevista päätös- ja valitusme-nettelyistä sekä täydentävästä sosiaaliavustuksesta. Linkki lisätietoihin:

<https://www.gov.ie/pdf/?file=https://assets.gov.ie/49740/195a2faa4b5a47f5b6ffc7a5c687a752.pdf#page=null>

Puolassa yksityisten työvoimapalveluiden toimintaa ei lueta osaksi julkisia palveluja. Jokainen yksityinen työvoimapalvelu joutuu rekisteröitymään alueellisesti ylläpidettävään erityisrekiste-riin.

Belgiassa (Brysselin alueella) julkisen ja yksityisen työvoimapalveluiden kumppanuudet perus-tuvat ehdotuspyyntöön ja kilpailulliseen valintaprosessiin. Ainoastaan silloin, kun on kyse in-novoivista käytännöistä tai kun kyseinen toimija on ainoa, joka kykenee tarjoamaan haluttuja palveluja alueella, yksityisen työvoimapalvelun kanssa voidaan solmia yksinomainen kumppa-nuus. Lisätietoja valtioneuvoston päätöksen IV luvussa:

https://etaamb.openjustice.be/fr/arrete-du-gouvernement-de-la-region-de-bruxe-lescpt_n2008031092.html

Espanjassa yksityisten yhteistyötahojen tulee tehdä yhteistyötä ja koordinoida toimintaansa julkisten työvoimapalveluiden kanssa (26 §, laki 3/2023). Ne voivat harjoittaa välitystoimintaa ainoastaan yhteistyössä julkisen työvoimapalvelun kanssa. (Lain 3/2023 41.1.b artikla: työnvälitystoimistot, olivatpa ne itse työnvälitystoimistoja tai henkilöstön siirtoon tai valintaan erikoistuneita virastoja.) Työnvälitystoimistot voivat harjoittaa välitystoimintaa koordinoitusti julkisen työvoimapalvelun kanssa tai julkisen työvoimapalvelun yhteistyöelimenä lain määrittämällä tavalla, sekä tapauskohtaisesti (lain 9/2017 kolmannessa lisäsäännöksessä säädetyn) aktiivisen työllisyyspolitiikan kehittämistä helpottavien palvelujen hankintaa koskevan puitesopimuksen mukaisesti (laki 9/2017, annettu 8. marraskuuta 2017).

Osio C: Yksityisten työvoimapalvelujen oikeus saada tietoja julkiselta työvoimapalvelulta

Kyselyn C-osio keskittyi tiedonsaantia koskeviin oikeuksiin ja tiedon välittämistä koskeviin menettelyihin julkiselta työvoimapalvelulta yksityiselle työvoimapalvelulle. Kyselyssä tiedusteltiin, millainen tieto liikkuu julkiselta työvoimapalvelulta yksityisille työvoimapalveluille ja miten tietoa voidaan välittää. Lisäksi tiedusteltiin, millaisia mahdollisia rajoituksia lainsäädännössä on asetettu julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun väliselle tiedonvaihdolle, sekä riippuuko tiedonsaantioikeus yksityisen työvoimapalvelun roolista julkisen työvoimapalvelun kokonaisuudessa.

4 Asiakasta koskevien tietojen saaminen julkiselta työvoimapalvelulta yksityiselle työvoimapalvelulle

Kyselyssä tiedusteltiin, mitkä asiakasta koskevat tiedot yksityisen työvoimapalvelun on mahdollista saada julkiselta työvoimapalvelulta olemassa olevan lainsäädännön puitteissa. Ne yksityiset työvoimapalvelut, joilla on oikeus saada asiakasta koskevia tietoja julkisilta työvoimapalveluilta, saivat asiakasta koskevia tietoja melko laajasti. Yhdessäkään vastauksessa ei kuitenkaan ilmoitettu yksityisten työvoimapalveluiden saavan kaikkia kysymyksessä esitettyjä asiakastietoja.

	Julkiset työvoimapaalvelut					
Asiakasta koskevat tiedot	Belgia (Brysselin alue)	Belgia (Vallonian alue)	Irlanti	Puola	Slovenia	Tanska
Yhteystiedot	x		x	x	x	x
Ikä	x	x	x	x		x
Koulutustiedot	x	x	x	x		x
Työkokemus	x	x	x	x		x
Osaaminen	x	x	x	x		x
Työhistoria	x		x	x		x
Toiveet koskien työpaikkaa	x	x				x
Työhaun ajankohtainen tilanne	x		x			x
Työkykyä ja terveydentilaa koskevat tiedot			x			x
Muut mahdolliset tiedot	x	x	x			

Kuvio 4. Asiakasta koskevien tietojen liikkuminen julkiselta työvoimapaalvelulta yksityiselle.

Työkykyä ja terveydentilaa koskevien tietojen saaminen oli rajoitetumpaa, sillä vastauksien perusteella ainoastaan Irlannissa ja Tanskassa yksityisten työvoimapaalveluiden on mahdollista saada näitä tietoja.

Irlanti, Belgia ja Puola ilmoittivat saavansa lisäksi muita asiakastietoja, joita ei esitetty kysymyksen asettelussa vaihtoehtoina. Irlannissa yksityisen työvoimapaalvelun on mahdollista saada lisäksi tietoa mahdollisista muista työntekoon liittyvistä haasteista kuten kielitaidosta, lukutaidosta, lastenhoidosta jne. Belgiassa Brysselin alueen julkinen työvoimapaalvelu Actiris voi antaa yksityiselle työvoimapaalvelulle lisäksi tietoa työ- ja oleskelulupia sekä ajokorttia koskien. Belgian Vallonian alueen julkinen työvoimapaalvelu Le Forem voi luovuttaa yksityiselle työvoimapaalvelulle tietoja lisäksi asiantuntijan laatimasta työnhakusuunnitelmasta.

Puolassa, Ruotsissa ja Sloveniassa julkisen työvoimapaalveluiden välittämä tieto yksityiselle työvoimapaalveluille riippuu siitä, missä roolissa yksityisen työvoimapaalvelu toimii suhteessa julkiseen työvoimapaalveluun.

Puolassa yhteistyötä julkisen ja yksityisen työvoimapaalvelun välillä ei ole mahdollistettu lainsäädännöllä, mutta julkinen työvoimapaalvelu voi kuitenkin tehdä yhteistyötä yksityisen työvoimapaalvelun kanssa niille ulkoistettujen palvelujen perusteella (ks. kohta 1.4.6). Ainoastaan tällöin yksityiset työnvälitysyrietykset voivat saada tietoja julkisten työvoimapaalveluiden asiakkaista. Tämän yhteistyön perustana on sopimus, jonka julkinen työvoimapaalvelu ja yksityinen työvoimapaalvelu ovat tehneet lain mukaisesti (Laki työllisyyden edistämisestä ja työmarkkinalaitoksista).

Ruotsissa julkisten työvoimapaalveluiden tietojen luovuttamisen esteenä on GDPR, mutta jos yksityiset työvoimapaalvelut ovat palveluntarjoajia, ne saavat asiakasta koskevat tiedot digitaalisen alustan kautta. Jos yksityiset työvoimapaalvelut ovat työnantajan roolissa, ne pääsevät lisäksi selaamaan työnhakuprofiileja Arbetsförmedlingenin CV-pankkiin.

Slovenian julkinen työvoimapalvelu voi luovuttaa asiakastietoja vain työnantajina toimiville yksityisille toimijoille. Työnantajat voivat hyödyntää myös julkisen työvoimapalvelun portaalaa, jossa voi selata työnhakijoiden julkaisemia profiileita ja ansioluetteloita.

Yllä mainitun mukainen asiakastieto ei liikkunut julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun välillä Maltalla, Virossa, Ruotsissa ja Hollannissa. Maltalla ja Hollannissa tietojen luovuttamiseen julkiselta yksityiselle työvoimapalvelulle tarvitaan tiedon liikkumisen mahdollistamiseksi asiakkaan suostumus tai asiakkaan kanssa tehty sopimus. Viron julkinen työvoimapalvelu ei puolestaan jaa asiakastietoja yksityisen työvoimapalvelun kanssa, sillä maassa ei tällä hetkellä ole lainsäädäntöä, joka mahdollistaisi asiakastietojen jakamisen yksityisen työvoimapalvelun kanssa.

4.1 Tiedon välittämisen keinot julkisilta työvoimapalveluilta yksityisille työvoimapalveluille

Kyselyssä tiedusteltiin miten yksityinen työvoimapalvelu voi saada tiedot julkiselta työvoimapalvelulta. Käytetyimpinä keinoina tiedon välittämisessä ovat tiedon jakaminen sitä varten luodun (digitaalisen) alustan kautta, tiedon välittäminen asiakkaan antaman suostumuksen perusteella sekä muut tiedon välittämisen keinot (kuvio 5).

Keinot tiedon välittämiseen	Julkiset työvoimapalvelut								
	Hollanti	Belgia (Brysselin alue)	Belgia (Vallonian alue)	Irlanti	Malta	Puola	Ruotsi	Slovenia	Tanska
Suoraan julkisen työvoimapalvelun tietojärjestelmän kautta		x							x
Tiedon jakamista varten luodun (digitaalisen) alustan kautta			x	x			x		x
Asiakkaan antaman suostumuksen perusteella	x			x	x		x		
Jotenkin muuten, miten?			x			x	x	x	

Kuvio 5. Julkisen työvoimapalvelun keinot asiakastiedon välittämiseen yksityiselle työvoimapalvelulle

Ruotsissa julkisen työvoimapalvelun on mahdollista jakaa tietoa tietyn yhteisen digitaalisen alustan kautta, mikäli yksityinen työvoimapalvelu toimii palveluntarjoajana tai työnantajan roolissa. Työnantajan roolissa heillä on myös pääsy julkisen työvoimapalvelun CV-pankkiin ja työnhakijaprofiileihin.

Sloveniassa yksityinen työvoimapalvelu voi saada asiakastietoja pyytämällä julkista työvoimapalvelua välittämään hakijan tiedot avoimiin työpaikkoihin. Edellä mainitut tiedot voidaan luovuttaa vain työnantajina toimiville yksityisille työvoimapalveluille, joiden avoimiin työpaikkoihin julkinen työvoimapalvelu osoittaa ehdokkaita. Yksityinen työvoimapalvelu ottaa valitun ehdokkaan palvelukseensa ja vuokraa hänen työpanostaan eteenpäin yrityksille. Tarkempaa tietoa jaettavista tiedoista ei ole, sillä tällä hetkellä käyttöoikeussopimuksia ei ole.

Puolassa julkinen työvoimapalvelu siirtää toimeksiantajan tiedot (nimi, sukunimi, PESEL-numero (henkilötunnus) ja sen puuttuessa henkilökortin tai muun henkilötunnuksen sarja ja numero, asuinosoite, koulutus, tutkinnot ja työkokemus) sopimuksen perusteella yksityiselle työvoimapalvelulle.

Belgian Vallonian alueen julkinen työvoimapalvelu le Forem mainitsi huomioon otettavaksi yleisen tietosuoja-asetuksen jaettaessa julkisen työvoimapalvelun asiakastietoja yksityisten työvoimapalvelujen kanssa.

Hollannissa ja Maltalla julkinen työvoimapalvelu voi luovuttaa tietoja yksityiselle työvoimapalvelulle vain asiakkaan suostumuksen perusteella.

5 Lainsäädäntö yksityisen ja julkisen työvoimapalvelun välisen tiedonvaihdon taustalla

Yleisellä tietosuoja-asetuksella (GDPR) on kyselyn perusteella merkittävä rooli julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun välisessä tiedonvaihdossa.

Julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun välinen tiedonvaihto perustuu Hollannissa, Irlannissa, Belgiassa (Vallonian ja Brysselin alueella), Maltalla, Puolassa, Sloveniassa, Tanskassa ja Ranskassa lainsäädäntöön. Vastausten perusteella ainoastaan Ruotsissa tiedonvaihto julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun välillä ei perustu lainsäädäntöön.

Kyselyssä tiedusteltiin vielä tarkennusta siihen, mihin säädökseen tiedonvaihto perustuu. Hollannissa, Irlannissa, Belgiassa (sekä Vallonian että Brysselin alueella), Maltalla, Sloveniassa, Tanskassa ja Ranskassa julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun tiedonvaihto perustuu tietosuoja-asetukseen. Belgiassa, Tanskassa, Sloveniassa ja Irlannissa tiedonsaanti perustuu tietosuoja-asetuksen lisäksi kansalliseen lainsäädäntöön. Ainoastaan Puolassa tiedon liikkuminen julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun välillä perustuu pelkästään kansalliseen lainsäädäntöön.

Vastaajia pyydettiin myös tuomaan esille ja linkittämään vastukseensa säännös, johon julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun välinen tiedon välittäminen perustuu. Seuraavat linkit ja liitteet mainittiin:

Belgia (Vallonia): Decree (ranskaksi)

<https://wallex.wallonie.be/eli/loi-decret/2021/11/12/2021022566/2021/12/17>

Hollanti: GDPR uwv-en-uw-privacy.pdf

WAO: verzekeringsvoorwaarden-wao.pdf (uwv.nl)

WIA, Wajong, Ziektewet: bijlage-2-handboek-wia.pdf (uwv.nl)

Belgia (Brysselin alueen työvoimapalvelu Actiris): Alueellinen lainsäädäntö ja sitova sopimus Actirisin ja kumppaneiden välillä tietosuoja-asetuksesta: Belgisch Staatsblad (fgov.be). Laissa säädetään edellytyksistä, joilla kumppanuussopimuksia voidaan tehdä. Actirisista annetun lain 7 §:n 4 momentissa asetetaan sopimuksen tekemisen edellytykseksi työvoimapalvelun liittymisen digitaaliseen tietojenvaihtojärjestelmään, jonka hallinnosta ja järjestämisestä Actiris rekisterinpitäjänä vastaa.

Slovenia: Työmarkkinasäätelylaki (Zakon o urejanju trga Dela), henkilötietosuojalaki (Zakon o varstvu osebnih podatkov): <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO7959>

Tanska: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/1220>

Puola: Laki työllisyyden edistämisestä ja työmarkkinalaitoksista, annettu 20 päivänä huhtikuuta 2004 <https://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/akty-prawne>

5.1 Lainsäädännön asettamat rajoitteet yksityisen ja julkisen työvoimapalveluiden väliselle tiedonvaihdolle

Niissä maissa ja alueilla, joissa julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun välinen tiedonvaihto perustuu yleiseen tietosuoja-asetukseen (Belgiassa, Ranskassa, Maltalla, Hollannissa, Sloveniassa, Irlannissa ja Tanskassa), asetus aiheuttaa myös rajoitteita tiedonvaihdolle.

Tanskassa ja Sloveniassa tiedonvaihtoa rajoittaa yleisen tietosuoja-asetuksen lisäksi myös kansallinen lainsäädäntö. Tanskassa toimeenpanoasetus yhteisestä tietopohjasta ja tilastotietovarannosta työllisyysalueella rajoittaa tiedon liikkumista, kun taas Sloveniassa henkilötietosuojalaki määrittää tiedonvaihdon edellytykset ja työmarkkina-alueilla määrittää, mitä tietoja voidaan julkaista ja välittää tiukoin rajoituksin niiden tietojen osalta, jotka koskevat yksityisissä työvoimapalveluissa tapahtuvaa siirtoa yli sen, mitä työmarkkina-alueella edellyttää. Asiakkaan on annettava suostumuksensa tietojen välittämiseksi, ellei työmarkkina-alueella säädetä toisin.

Puolassa julkinen työvoimapalvelu voi tehdä yhteistyötä yksityisen työvoimapalvelun kanssa niille ulkoistettujen palvelujen perusteella. Ainoastaan tällöin yksityiset työnvälitysyrietykset voivat saada tietoja julkisten työvoimapalveluiden asiakkaista. Tämän yhteistyön perustana on sopimus, jonka julkinen ja yksityinen työvoimapalvelu ovat tehneet (Laki työllisyyden edistämisestä ja työmarkkinailaitoksista).

Kyselyssä pyydettiin tarkennusta siihen, mikä säännös rajoittaa julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun välistä tiedonvaihtoa ja miten säännös rajoittaa yhteistyötä.

Tanskassa toimintaa rajoittaa tiedonvaihtoa koskeva lainsäädäntö (asetus yhteisistä tiedoista ja tilastotietovarannosta työmarkkina-alueella).

Sloveniassa julkisten työvoimapalveluiden ja yksityisten työnvälitysyrietysten välistä yhteistyötä rajoittavat työmarkkina-alueella, käyttöoikeusasetus työmarkkina-alueiden tarjoamisesta, sekä henkilötietosuojalaki. Henkilötietosuojalain puitteissa säädetään välttämättömästä tiedonvaihdosta edellytyksestä ja työmarkkina-alueiden sääntelystä annetussa laissa säädetään, mitä tietoja voidaan julkaista tai välittää, kuitenkin tiukoin rajoituksin, jotka koskevat yksityisten työvoimapalveluiden henkilötietojen välittämistä työmarkkina-alueiden sääntelystä annetun lain mukaisesti. Jollei työmarkkina-alueella toisin säädetä, asiakkaan on annettava suostumuksensa.

Belgiassa (Vallonian alueella) lainsäädäntö rajoittaa yksityisen ja julkisen työvoimapalvelun välistä toimintaa riippuen yleisestä tietosuoja-asetuksesta ja molempien osapuolen allekirjoittamasta sopimuksesta.

Belgiassa (Brysselin seudulla) julkisen työvoimapalvelun yksityisen työvoimapalvelun kanssa jakamien tietojen on oltava hyödyllisiä toimeksiannon suorittamisen kannalta, ja täyttä avoimuutta tarvitaan myös (ks. yleinen tietosuoja-asetus).

Hollannissa yksityisen ja julkisen työvoimapalvelun välistä tiedonvaihtoa rajoittaa etuuskäytäntöä koskeva lainsäädäntö.

Irlannissa työnvälityspalveluja tarjoavien sopimussuhteisten palveluntarjoajien käsittelemät tiedot on käsiteltävä ja säilytettävä yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisesti.

Virossa ei tällä hetkellä ole lainsäädäntöä, joka mahdollistaisi asiakastietojen jakamisen yksityisen työvoimapalvelun kanssa.

5.2 Tiedonsaantioikeuden riippuvuus yksityisen työvoimapalvelun roolista

Kyselyssä tiedusteltiin seuraavaksi, riippuko yksityisen työvoimapalvelun tiedonsaantioikeus siitä, mikä rooli sillä on julkisten työvoimapalveluiden kokonaisuudessa. Kysymystä taust-

toitettiin esimerkillä, jossa tuotiin esille, että Suomessa yksityisellä palveluntuottajalla on hankintasopimuksen nojalla laajempi tiedonsaantioikeus kuin muilla yksityisillä työnvälitysyriyksillä. Suurin osa vastanneista julkisista työvoimapalveluista kertoi yksityisen työvoimapalvelun saavan julkiselta työvoimapalvelulta laajemmin tietoa, jos palvelut ovat julkisia työvoimapalveluita täydentäviä ostopalveluita tai jos yksityinen työvoimapalvelu toimii palveluntuottajana.

Kuvio 6. Yksityisen työvoimapalvelun tiedonsaantioikeuden riippuvuus tämän roolista

Belgiassa (Brysselin alueella), Tanskassa, Ranskassa, Ruotsissa, Sloveniassa ja Irlannissa yksityisen työvoimapalvelun roolilla on vaikutusta tiedonsaantioikeuteen. Yksityisen työvoimapalvelun tiedonsaantioikeus vaikuttaa vastausten perusteella perustuvan siihen, että yksityinen työvoimapalvelu toimii palveluntuottajana. Palveluntuottajan roolissa tiedonsaantioikeus on laajempi.

Belgiassa (Vallonian alueella), Maltalla, Hollannissa ja Puolassa yksityisten työvoimapalvelujen tiedonsaantioikeus ei ole riippuvainen niiden roolista julkisten työvoimapalveluiden kokonaisuudessa.

Osio D: Vaikuttavuutta sekä julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun yhteistyötä koskevat selvitykset

Kyselyn viimeisessä osiossa tiedusteltiin mahdollisia selvityksiä, joita on tehty yksityisten työvoimapalvelujen vaikuttavuudesta tai julkisen ja yksityisen työvoimapalvelun välisestä yhteistyöstä eri maissa/alueilla. Tässä esiin nostetut selvitykset ovat kuitenkin irrallisia, yksittäisten vastaajien mainintoja eikä osiossa ole tarkoitus esittää kattavaa listausta aihepiiristä tehdyistä selvityksistä.

6 Yksityisten työvoimapalvelujen vaikuttavuutta koskevat selvitykset

Yksityisten työvoimapalvelujen vaikuttavuuteen liittyviä selvityksiä on tehty Belgiassa (Vallonian alueella), Tanskassa, Ranskassa, Hollannissa, Puolassa, Sloveniassa, Irlannissa ja Espanjassa. Vastauksissa esiin nostetut selvitykset antavat positiivisen kuvan yksityisten työvoimapalvelujen vaikuttavuudesta. Useammassa vastauksessa nostettiin selvityksen keskeisimmistä tuloksista esille yksityisten työnvälitysyriyten toiminnan positiivinen vaikutus työllistymiseen.

Kuvio 7. Vaikuttavuusselvitykset yksityisten työnvälitysyriyten toiminnasta

Sloveniassa julkinen työvoimapalvelu/Eures on tehnyt selvityksen yksityisten työvoimapalvelujen vaikuttavuudesta Slovenian työmarkkinoilla. Linkki selvitykseen:

https://www.ess.gov.si/fileadmin/user_upload/Trg_dela/Dokumenti_TD/Analize/Vpliv_zasebnih_agen-cij_za_zaposlovanje_na_trg_dela_v_Sloveniji.pdf

Ranskassa työ-, terveys- ja solidaarisuusministeriön tutkimus-, taloustutkimus- ja tilastovirasto (DARES) julkaisi vuonna 2013 tutkimuksen, jossa tarkasteltiin Ranskassa ja Euroopassa toteutettuja kokeiluja koskevaa kansainvälistä kirjallisuutta neljän työnhaun ohjauksen näkökulmasta: intensiivisen ohjauksen ohjelmien; työnhaun seurannan ja sanktioiden; tilastollisen profiloinnin ja kohdentamisen mallien; ja työnhakuohjauksen ulkoistamisen näkökulmasta. Selvityksessä todettiin, että julkinen työvoimapalvelu tuotti parempia tuloksia ja että sen kustannukset heikossa asemassa olevien ryhmien ohjaamisessa olivat pienemmät. Tämän jälkeen France Travail rajoitti itsenäisille tai erityisasemassa oleville työnhakijoille suunnatun ohjauksen ulkoistamista siten, että yksityiset työvoimapalvelut voivat tarjota tehokkaampaa apua kuin julkiset työvoimapalvelut.

Vuonna 2024 France Travail'n tilasto-, tutkimus- ja arviointiosasto havaitsi yksityisiä palveluja käyttäneillä työnhakijoilla positiivisia vaikutuksia: heidän todennäköisyytensä työllistyä kasvaa 1,9 pisteestä 6,4 pisteeseen. Yksityisiä työvoimapalveluja käyttäneistä työnhakijoista 80-90% on tyytyväisiä käyttämiinsä palveluihin.

Belgiassa Vallonian alueen le Forem tekee kunkin hankkeen lopussa arvioinnin hankkeen tehokkuudesta koskien sekä laatua että määrää.

Tanskassa Rehwald et Al. (2017) teki tutkimuksen, jonka pääasiallisena havaintona oli, että yksityiset työvoimapalvelut tarjoavat aiemmin ja intensiivisemmin palveluja korkeammilla kustannuksilla, millä ei ole kuitenkaan merkittäviä vaikutuksia akateemisten työttömien työllistymiseen. Yksityisten työvoimapalvelujen kokonaiskustannukset etuuskineen eivät olleet korkeammat. (Rehwald, K., M. Rosholm and M. Svarer (2017): Do public or private providers of employment services matter for employment? Evidence from a randomized experiment. Labour Economics, vol. 45, issue C, 169–187.)

Hollannissa on käynnissä selvitys vuonna 2019 hankituista palveluista. Tutkimuksesta on joitakin alustavia tuloksia. Vaikutusten arviointia varten kokeillaan kolmea ryhmää, jotka jakaantuvat: 1) kokeilijaryhmään, joilla on tarjolla laajamittaisesti palveluita 2) säännölliseen perus-

palveluryhmään ja 3) verrokkiryhmään, joka ei saa palveluja ilman osallistujien pyyntöä. Kolmessa ryhmässä on yhteensä yli 6 000 asiakasta. Kokeilun on tarkoitus valmistua keväällä 2024.

Noin puolen vuoden kuluttua koe- ja verrokkiryhmän välillä näyttäisi olevan eroa työllistyneiden osuudessa (12 tuntia viikossa tai enemmän), ja ero kasvaa hitaasti. Kahden vuoden sisällä enemmän työtunteja työllistäneiden osuus ilmoittajat huomioiden on koeryhmässä 3,4 prosenttiyksikköä suurempi kuin verrokkiryhmässä. Tämä vaikutus on tilastollisesti merkitsevä. Myös peruspalveluissa olevat työllistyvät verrokkiryhmää useammin. Ero on 2,6 prosenttiyksikköä. Myös itsensä työllistäminen on mahdollista. Yrittäjäksi ryhtyvien osuus on kokeilijaryhmässä 1,3 prosenttiyksikköä suurempi kuin verrokkiryhmässä.

Tutkimuksen etenemisestä on julkaistu 2 päivitystä:

[Effectevaluatie dienstverlening WGA, tweede voortgangsrapportage | UWV](#)
[Effectevaluatie dienstverlening WGA – eerste tussenrapportage | UWV](#)

Irlannissa itsenäinen tutkimus työllistymisen tukemisessa saavutetusta edistyksistä on osoittanut, että julkisten työvoimapolkujen tuottamiseen tilatuilla yksityisillä työvoimapolkujen tarjoajilla työllistymisaste oli korkeampi kuin niillä, jotka eivät käyttäneet näitä palveluja. Näiden yksityisten työvoimapolkujen kautta työllistyneet henkilöt pysyivät työssä pidempään, suuremmalla tulotasolla.

Puolassa on tehty oheinen selvitys: <https://psz.praca.gov.pl/-/7594296-zlecanie-dzialan-aktywizacyjnych>

6.1 Muut selvitykset julkisen työvoimapolun ja yksityisen työnvälitysyhteyksien välisestä yhteistyöstä

Vastaajia pyydettiin lisäksi ilmoittamaan mahdollisista muista selvityksistä, jotka käsittelevät julkisen ja yksityisen työnvälitysyhteyksien välistä yhteistyötä ja tiivistämään selvityksen pääasialliset tulokset. Vastausten perusteella Tanskassa, Hollannissa, Irlannissa, sekä Belgiassa (Brysselin alueella) on tehty selvityksiä julkisen työvoimapolun ja yksityisten työnvälitysyhteyksien välisestä yhteistyöstä.

Tanskassa Skipper ja Sorensen (Effekten af andre aktørers beskæftigelsesindsats, 2013) havaitsivat ulkoistamisella negatiivisen vaikutuksen työllisyysasteisiin ensimmäisen 6 kk aikana. Vaikka yksityiset palvelut olivat edullisempia, eivät ne olleet em. tuloksesta johtuen kustannustehokkaita. (Skipper, L., Sørensen, K., 2013. Effekten AF Andre Aktørers Beskæftigelsesindsats: Effektuundersøgelse AF Indsatsen Ledige Henvist til Andre Aktører: Serviceudbuddet 2009, det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analysis og Forskning (KORA), Projekt.)

Hollannissa julkisissa työvoimapoluissa käsitellään nykyisiä kireitä työmarkkinoita, joilla on runsaasti avoimia työpaikkoja ja vähän työnhakijoita. Työmarkkinoiden kireytyminen voi hillitä henkilöstötuntien määrää. Vuokratyötoimistojen on vaikeampi löytää tilapäishenkilöstöä asiakkailleen. Näillä kireillä työmarkkinoilla on myös todennäköisempää, että työnantajat palkkaavat vuokratyöntekijöiden sijaan henkilöstöä itse. Tämän seurauksena yksityiset työvoimapolut vähentävät määräraikaisesti palkattujen työntekijöiden määrää. Helmikuun 2022 pienen huipun jälkeen määräraikaisten työpaikkojen määrä väheni tasaisesti vuodesta 2022 alkaen. Tämä tarkoittaa sitä, että määräraikaisten työpaikkojen kehitys jää jälkeen tavallisten työpaikkojen kehityksestä. Määräraikainen työ on kuitenkin tärkeä työllistymisväylä työttömille. (Tarkempi raportti on saatavilla pyydettäessä.)

OECD julkaisi tammikuussa 2022 selvityksen työvoimapolkujen tulosperusteisesta hankinnasta. OECD toteaa raportissa, että yksi Irlannin työllistämishelmistä (JobPath - yksityisen työvoimapolun tarjoama palvelu) johti positiivisiin työllisyys- ja ansiotuloksiin useissa vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien asiakasryhmissä. Linkki OECD:n

“OECD Social, Employment and Migration Working Papers No. 267” –raporttiin:
https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2022/01/paying-for-results_e21263a2/c6392a59-en.pdf

Belgiassa toteutettiin vuonna 2020 ulkopuolinen selvitys, jossa arvioitiin Actirisin kumppanuusjärjestelmän toimivuutta. Raportti on saatavilla hollannin ja ranskan kielellä. Vuodesta 2020 lähtien on käynnistetty useita hankkeita, joista osa on edelleen käynnissä tutkimuksen päätelmien mukaisen osa-aikatyön parantamiseksi. Raportin keskeisimmiksi huomioiksi nostettiin mm. Actirisin kumppanuusjärjestelmän muuntautuminen työnhakijoiden tarpeiden ja kehityksen mukaiseksi. Työnantajien tarpeisiin vastataan välillisesti esimerkiksi ammatillisella koulutuksella tai tuella. Selontekoon sisältyy myös Actirisin ja kumppaneiden välinen työnjako eri sidosryhmien tehtävien ja tavoitteiden mukaisesti. Yhteistyön kumppanuusulottuvuutta voitaisiin vahvistaa ja yhteistyödynamiikkaa selkeyttää. Lisäksi kumppanuudet olisi säilytettävä (sellaisina kuin ne ovat olleet ja ovat edelleen) innovoinnin ja Brysselin työmarkkinoiden tarpeisiin sopeutumisen välineinä. Haasteista huolimatta NEET-nuorten tai myös 30-45-vuotiaiden työnhakijoiden tilannetta voitaisiin painottaa. Nämä ryhmät nousevat uudeksi ensisijaiseksi asiakasryhmäksi.